

OPEN UP: Uključivanje formalnih i neformalnih stručnjaka u inkluziju djece i mladih s osjetilnim oštećenjima u okviru programa Erasmus +

BROJ UGOVORA: 2020-1-FR01-KA201-080130

IO2 – OPEN UP KURIKULUM TRENINGA

Verzija 2.1

Naslov dokumenta	IO2 – OPEN UP KURIKULUM OSPOSOBLJAVANJA Verzija 2.1
Isporučeno	22/07/2022
Autori	David Lorenz (VB), Pierre Vasseur, Marie Owczarek, Marie Dutertre, Florence Salin, Gwenaël Quenehen i Aurélie Serlet (LVA) Tea Domin, Zdravka Baštijan (HSGN) Elena Xení, Andreas Georgiou (INNOVADE) Daniel Roig, Eduardo Linares (ITC) Jacques Bermont, Maryse Roger (OLY)
Suradnici	Svi Open up projektni partneri
Broj stranica	59
Status povjerljivosti	Javnost

Izradili:

SADRŽAJ

UVOD.....	5
PREGOVOR.....	5
NASTAVNI PLAN I PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA.....	6
OPEN UP MATRICA KOMPETENCIJA.....	8
PREGLED MODULA	9
MODUL 1 - UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE.....	10
MODUL 2 - VREDNOVANJE OBRAZOVNIH POTREBA.....	11
MODUL 3 - OBRAZOVNE I SOCIJALNE INTERVENCIJE.....	12
MODUL 4 – SUSTAV PODRŠKE.....	13
MODUL 5 - KOMUNIKACIJA.....	14
MODUL 6 – OSVJEŠTAVANJE I UKLJUČIVANJE U INKLUZIVNO OBRAZOVANJE	15
OPEN UP METODOLOŠKI PRISTUP OSPOSOBLJAVANJA.....	16
OPEN UP UVOD U OSPOSOBLJAVANJE.....	17
PREGLED MODULA	17
NASTAVNI MATERIJALI	17
STRUKTURA SADRŽAJA	17
GLAVNI DIO	17
EVALUACIJA I PROCJENA	18
MODUL 1 – UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE	19
PREGLED MODULA	19
NASTAVNI MATERIJALI	19
SADRŽAJ.....	20
GLAVNI DIO	21
MODUL 2 - PROCJENA OBRAZOVNIH POTREBA.....	27
PREGLED MODULA	27
NASTAVNI MATERIJALI	27
SADRŽAJ.....	28
GLAVNI DIO	28
Modul 3 - OBRAZOVNE I SOCIJALNE INTERVENCIJE.....	31

PREGLED MODULA	31
NASTAVNI MATERIJALI	31
SADRŽAJ.....	32
GLAVNI DIO	33
MODUL 4 – SUSTAV PODRŠKE.....	40
PREGLED MODULA	40
NASTAVNI MATERIJALI	40
SADRŽAJ.....	41
GLAVNI DIO	42
MODUL 5 - KOMUNIKACIJA.....	48
PREGLED MODULA	48
NASTAVNI MATERIJALI	48
SADRŽAJ.....	48
GLAVNI DIO	49
MODUL 6 – OSVJEŠTAVANJE I UKLJUČIVANJE U INKLUZIVNO OBRAZOVANJU	52
PREGLED MODULA	52
NASTAVNI MATERIJALI	52
SADRŽAJ.....	53
GLAVNI DIO	53
REFERENCE I IZVORI	59
POPIS PRILOGA.....	63
PRILOG 1. 0 – Open UP projekt i uvod u osposobljavanje	63
PRILOG 1.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO	63
PRILOG 2.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO	63
PRILOG 3.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO	63
PRILOG 3.2 – RADNI MATERIJAL S KONTROLNOG POPISA ZA AKTIVNOST UČENJA 1.2.....	63
PRILOG 4.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO – POGLAVLJE 1	63
PRILOG 4.2 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO – POGLAVLJE 2	63
PRILOG 5.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO	63
PRILOG 6.1 - PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO	63
PRILOG 6.2 – PRIMJERI LEDOLOMACA	64
PRILOG 7.1 – OPEN UP osposobljavanje VODIČ ZA PROCJENU.....	64

UVOD

PREDGOVOR

Pozadina projekta:

Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje navodi sljedeće: "Krajnja vizija uključivih obrazovnih sustava jest osigurati svim učenicima bilo koje dobi pružanje smislenih, visokokvalitetnih obrazovnih mogućnosti u njihovoj lokalnoj zajednici, zajedno s njihovim prijateljima i vršnjacima" (Europska agencija, 2015., str. 1). Ova izjava uključuje učenike s bilo kojom vrstom invaliditeta. U skladu s *Europskom strategijom za osobe s invaliditetom za razdoblje 2010. – 2020.*, europske redovne škole i organizacije mladih te njihovi stručnjaci suočavaju se s izazovom uključivanja sve većeg broja djece i tinejdžera s invaliditetom. Međutim, obrazovni sustavi nude samo lokalno vezanu podršku djeci i tinejdžerima s osjetilnim oštećenjima. Nastavnici specijalnog obrazovanja postoje, ali mnogi njihovi kolege koji rade u redovnim školama nisu dovoljno obučeni za podršku učenicima sa osjetilnim oštećenjima niti su u mogućnosti olakšati im integraciju među vršnjacima bez invaliditeta. Slično tome, mnogi radnici s mladima koji djeluju u području neformalnog obrazovanja (npr. udruge) nemaju metode za uključivanje te ciljne skupine u aktivnosti u kojima bi ih mogli angažirati, iako su njihove organizacije spremne za to.

Glavni cilj projekta:

"Uključivanje stručnjaka formalnog i neformalnog obrazovanja u inkluziju djece i mladih s osjetilnim oštećenjima" projekt je socijalnih inovacija čiji je cilj razviti kapacitete stručnjaka za osiguravanje kvalitetnog uključivog obrazovanja (uključujući formalno i neformalno obrazovanje) za djecu i tinejdžere s oštećenjima vida i sluha.

IO2 - Nastavni plan i program osposobljavanja

U tom okviru drugi rezultat projekta (IO2) sastoji se od kurikulumu osposobljavanja koji će se temeljiti i na pristupu „odozdo prema gore“ i neformalnom obrazovanju kako bi se osiguralo da će novo osposobljavanje zadovoljiti obrazovne potrebe polaznika. IO2 će trenerima pružiti plan / alat za planiranje koji sadrži detaljan opis isporuke svakog treninga polaznicima, a biti će osmišljen kako bi udovoljio specifičnim potrebama naših polaznika:

- a. Razumijevanje specifičnih potreba mladih slijepih ili slabovidnih i mladih gluhih ili nagluhih osoba
- b. Ovladavanje teorijom te specifična uloga "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima"
- c. Mogućnost prepoznavanja znakova upozorenja među mladima s oštećenjem sluha ili vida, savjetovanje i usmjeravanje njih i njihovih roditelja na pristupačne zdravstvene djelatnike i usluge
- d. Mogućnost korištenja praktičnih alata za osiguravanje pristupačnosti okoline
- e. Mogućnost prilagodbe komunikacije i zadovoljavanja specifičnih potreba naših krajnjih korisnika

f. Mogućnost (ponovnog) prilagođavanja ovog skupa alata i metoda u vlastitom kontekstu

Ovdje smo koristili pristup "odozdo prema gore" kako bi zajednički razvili kurikulum osposobljavanja koji se temelji na multidisciplinarnim odborima u svakoj zemlji, prikupljajući relevantne informacije i povratne informacije kako bi:

- a. definirali potrebe trenera (odgojno-obrazovnog osoblja)
- b. definirali potrebe polaznika
- c. iznijeli konkretne prijedloge kompetencija/lekcija za učenje kako bi se odgovorilo na utvrđene potrebe
- d. definirali i opisali ishode učenja kompetencija/lekcija za učenje u smislu definiranja znanja, vještina i stavova (odgovornost i autonomija)
- e. naveli zahtjeve osposobljavanja uživo i osposobljavanja online te za umnožavanje uloge "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima"

Ove multidisciplinarne odbore čine stručnjaci iz medicinsko-socijalnih ustanova i usluga (uključujući specijalne škole), redovnih škola te lokalni treneri.

Izvešće o nalazima predstavljeno je u Prilogu 1.0. i zaključeno u MATRICI OTVORENIH KOMPETENCIJA (vidi sljedeće poglavlje).

NASTAVNI PLAN I PROGRAM OSPOSABLJAVANJA

Open up kurikulum osposobljavanja (ovaj dokument) uključuje prvo poglavlje o MATRICI KOMPETENCIJA, detaljan opis svakog MODULA, popis REFERENCI i konačan POPIS PRILOGA.

Svaki MODUL ima istu strukturu i poglavlja:

- PREGLED MODULA: Kratki uvod u glavnu temu i ciljeve modula iskazane na jasan i sažet način
- NASTAVNI MATERIJALI: Resursi za podučavanje i učenje (dostupni na engleskom jeziku) koje trener može koristiti za provedbu nastave ovog modula i provedbu aktivnosti učenja (uključujući poveznicu na gradivo kada je to moguće) kako bi pridonio u postizanju željenih ciljeva učenja.
 - TISKANI: udžbenici, radni materijali, vodiči za učenje, priručnici, studije slučaja, radni listovi itd.
 - ZVUČNI: kasete, mikrofoni, *podcast* itd.
 - VIZUALNI: grafikoni, stvarni predmeti, fotografije, dijapozitivi, animacije, infografike itd.
 - AUDIOVIZUALNI: prezentacije, trake, filmovi, filmske staze, projektori, flipcharti, ploča, tv, video, multimedija itd.
 - ELEKTRONIČKI / INTERAKTIVNI: računala, kalkulatori grafova, tableti itd.
- SADRŽAJ: Pregled strukture cjeline, lekcija i aktivnosti učenja koje bi polaznik trebao očekivati u ovom modulu, u skladu s materijalima potrebnim sa svakom od lekcija/aktivnosti, uključujući i procijenjeno trajanje.

- GLAVNI DIO MODULA: Detaljan opis različitih cjelina, lekcija i aktivnosti učenja, uključujući savjete i jasno objašnjenje osposobljavanja.

EVALUACIJA I PROCJENA: U svrhu provjere stečenog znanja, zadaci za evaluaciju za svaki modul prikazani su kao prilog (Prilog7.1).

OPEN UP MATRICA KOMPETENCIJA

Matrica kompetencija okvirni je dokument čiji je cilj odrediti raspon i razinu učenja koja se očekuje po završetku **IO2 - Open up kurikulumu osposobljavanja** od svojih ciljnih korisnika, odnosno onih formalnih i neformalnih obrazovnih stručnjaka koji su spremni djelovati kao "stručnjaci za rad s osobama s osjetljivim oštećenjima".

Ovaj dokument je izravan zaključak analize rezultata postignutih u održanim multidisciplinarnim odborima 1. IO2. i postavlja polaznu točku zajedničkog razvoja sadržaja učenja kurikulumu (vidi Prilog 1.0.)

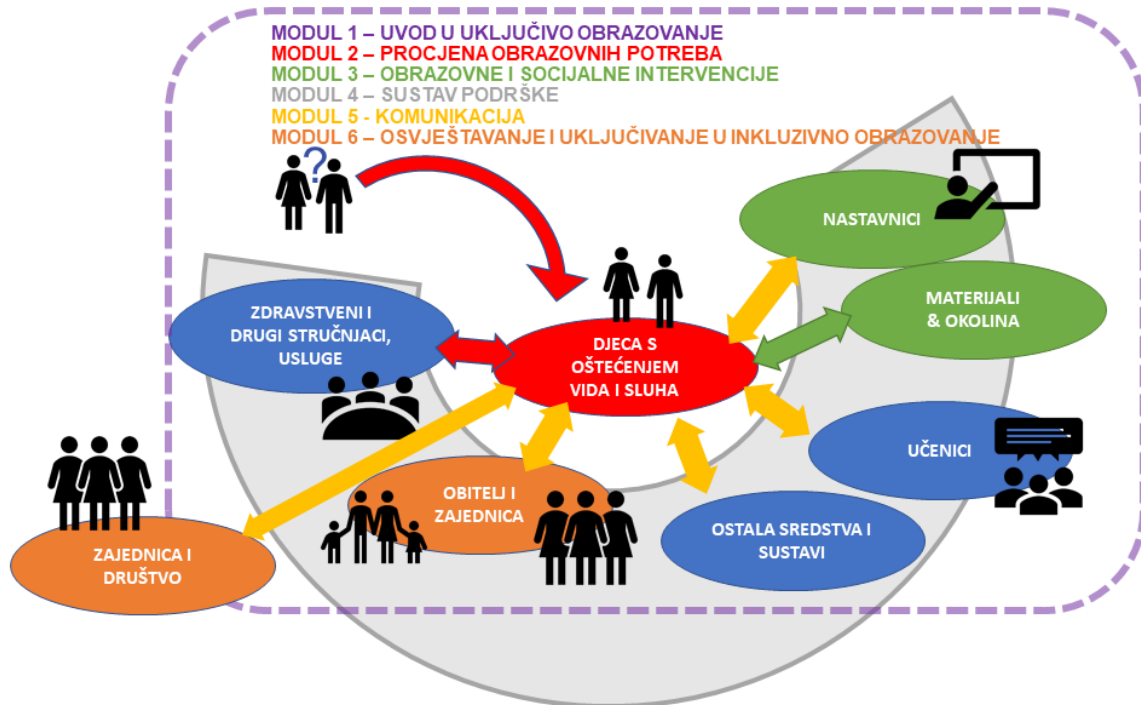
Kako bi se povećala transparentnost i priznavanje te kvalifikacije, *Matrica kompetencija* u skladu je sa zahtjevima ECVET-a, stoga opisuje ishode učenja za koje se očekuje da će se postići u skladu s elementima *Europskog kvalifikacijskog okvira* (EQF), odnosno znanjem, vještinama, odgovornošću i autonomijom.

Osposobljavanju stručnjaka dodijeljeno je ukupno **18,5 sati učenja** (3h 15min + 2h 30min + 3h 15min + 3h 15min + 3h 15min + 3h) ukupno; organizirano u **ŠEST (6)** jedinica ishoda učenja, što odgovara **0,9 ECVET bodova**.

Razina EQF-a koja odgovara ovom osposobljavanju je razina 4.

Razina EQF-a	Znanje	Vještine	Odgovornost i autonomija
Razina 4	činjenično i teorijsko znanje u širim kontekstima unutar područja rada ili učenja	niz spoznajnih i praktičnih vještina potrebnih za pronalazak rješenja za određene probleme u području rada ili učenja	samoorganizacija posla u okviru smjernica konteksta rada ili učenja koje su obično predvidljive, ali podložne promjenama nadzor rutinskog rada drugih, preuzimanje odgovornosti u određenoj mjeri za vrednovanje i poboljšanje aktivnosti rada ili učenja

PREGLED MODULA

* Podsjetnik: možda ćete pronaći nekoliko koncepata koji se ponavljaju u različitim modulima. Razlog tome je isticanje istih zbog važnosti različitih pristupa i odnosa prema modulima.

MODUL 1 - UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE

Ciljevi

Ovaj modul služi kao uvod u koncept i vodeća načela uključivog obrazovanja te ističe važnost promicanja jednakih mogućnosti učenja za skupine koje su tradicionalno isključene. Posebna pozornost pridaje se učenicima i mladim osobama s oštećenjem vida i sluha. Polaznik će također zaroniti u prakse poučavanja i učenja uključivog obrazovanja, kao i socijalne i kulturne pokretače koji stoje iza (pozitivne) diskriminacije kao mosta koji će ih uvesti u profil "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima".

Ishodi učenja

ZNANJE	- Opće znanje o uključivom obrazovanju, jednake mogućnosti u obrazovanju i pridavanje pažnje različitosti. - Uključiva obrazovna panorama u EU. - Percepcija društva i odnos prema sljepoći i gluhoći u formalnom i neformalnom obrazovnom okruženju. - Stručnjaci za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima: uloga, vještine i zadaci. - Načela, strategije i metode obrazovanja, poučavanja i učenja u kontekstu uključivog obrazovanja.
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Definiranje integriranog i uključivog obrazovanja - Uočavanje prepreka za uključivo obrazovanje i sudjelovanje - Analiza (pozitivne) diskriminacije i uzročnika predrasuda (kultura itd.) - Definiranje potreba, uloga, vještina i zadataka "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima". - Dekonstrukcija i rekonstrukcija razmišljanja o učenicima i uključivom obrazovanju
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Procjena okruženja za učenje i uključivanje učenika s teškoćama te predlaganje mjera za poboljšanje situacije - Otkrivanje prepreka inkluzije i predlaganje strategija za smanjenje tih prepreka - Osvještavanje nastavne zajednice i pružanje podrške u uvođenju "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima"

MODUL 2 - VREDNOVANJE OBRAZOVNIH POTREBA

Ciljevi

Ovaj modul je početni pristup koji ima za cilj omogućiti polaznicima identificiranje znakova upozorenja koji mogu biti uzrokovani oštećenjima vida ili sluha. To uključuje moći:

- djelovati izravno s mladom osobom s oštećenjem vida ili sluha
- savjetovati kolege koji rade s istim tim mladima
- usmjeriti obitelji na specijalizirane zdravstvene djelatnike koji mogu dijagnosticirati i dodatno usmjeriti te iste roditelje

Ishodi učenja

ZNANJE	- Opće poznavanje oštećenja vida i sluha - Tipologija mladih učenika s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama, s naglaskom na mlade s osjetilnim teškoćama - Osnovne tehnike prepoznavanja oštećenja vida i sluha - Poremećaji učenja i komunikacije, s naglaskom na posebne odgojno – obrazovne potrebe uzrokovane oštećenjima vida i sluha
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Sposobnost analize kulturnih i psihosocijalnih karakteristika mladih s osjetilnim teškoćama - Sposobnost razlikovanja karakteristika obrazovnog okruženja mladih s osjetilnim teškoćama - Sposobnost prepoznavanja glavnih simptoma uzrokovanih oštećenjem vida i sluha - Sposobnost prepoznavanja teškoća u učenju i komunikaciji, komunikacije i vrednovanja posebnih odgojno – obrazovnih potreba uzrokovanih oštećenjem vida i sluha - Sposobnost ocjenjivanja i praćenja tehnika podrške prilagođenih mladima s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama uzrokovanim oštećenjima vida i sluha.
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Prepoznati mladu osobu s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama uzrokovanih oštećenjem vida i sluha - Uočiti razliku između različitih vidnih i slušnih oštećenja - Razumjeti kako podržati mladu osobu s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama uzrokovanih oštećenjem vida i sluha

MODUL 3 - OBRAZOVNE I SOCIJALNE INTERVENCIJE

Ciljevi

Provoditi pojedinačne intervencijske programe korištenjem pedagoških metodologija pogodnih za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha, kao i razradom, odabirom i prilagodbom nastavnih i nenastavnih materijala i resursa, uključujući učenje potpomognuto tehnologijom.

Ishodi učenja

ZNANJE	- Prilagodba obrazovnog okruženja za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Priprema, odabir i prilagodba nastavnih materijala za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Tehnološki poboljšano učenje u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode. - Mogućnosti za početno / kontinuirano stručno usavršavanje u uključivom obrazovanju. - Korištenje specijalizirane znanstvene literature i praktična primjena obrazovnih istraživanja.
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Sposobnost osmišljavanja inkluzivnih okruženja za učenje. - Sposobnost pripreme, odabira i prilagodbe nastavnih materijala za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Ovladavanje korištenjem specifičnih nastavnih resursa, asistivne tehnologije, softvera itd.
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Vrednovanje učeničkog okruženja, osmišljavanje i predlaganje plana organizacije i optimizacije prostora za učenike s oštećenjem vida i sluha. - Otkriti moguća poboljšanja koja se mogu implementirati u tehnologiju i podržati učitelje/učenike/obitelj u provedbi - Suradnja s nastavnicima u vrednovanju, odabiru, pripremi i prilagodbi nastavnih materijala

MODUL 4 – SUSTAV PODRŠKE

Ciljevi

Razviti tehnike vođenja, suradnje, planiranja, nadzora i komunikacije u kontekstu grupnog rada kako bi se olakšala organizacija i koordinacija radnih timova.

Ishodi učenja

ZNANJE	- Promicati uključivo obrazovanje na institucionalnoj razini. - Podržati inkluzivne obrazovne timove. Stručnjaci uključeni u uključivo obrazovanje, vrste suradnje i organizacijske modele. - Podrška individualiziranim kurikularnim prilagodbama i individualnim intervencijskim programima.
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Sposobnost savjetovanja i suradnje s drugim odgojno-obrazovnim djelatnicima u razvoju individualiziranih kurikularnih prilagodbi i individualnih intervencijskih programa. - Sposobnost planiranja, provedbe i vrednovanja obrazovnih intervencija i kurikularnih prilagodbi. - Sposobnost praćenja vrednovanja procesa učenja učenika ciljne skupine, u koordinaciji s drugim obrazovnim stručnjacima.
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Analizirati učeničko okruženje, otkriti sustave podrške i pomoći nastavnoj zajednici u programu prilagodbe i intervencije kurikularne prilagodbe - Suradnja s nastavnicima i sustavima podrške u planiranju i provedbi integracijskih projekata - Vodič za podučavanje / studentsku zajednicu za provedbu strategija za poticanje uključivog obrazovanja

MODUL 5 - KOMUNIKACIJA

Ciljevi

Izgradnja kapaciteta učenika za poboljšanje komunikacije i prijenosa podataka s učenicima i mladima s oštećenjem vida i sluha, mogućnost odabira i korištenja najprikladnijih sustava, tehnika i instrumenata prema potrebama i karakteristikama korisnika.

Ishodi učenja

ZNANJE	- Osnove usmene i pisane komunikacije. - Specifični sustavi komunikacijske podrške i resursi za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Kriteriji odabira sustava komunikacijske podrške i resursa za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Razrada i prilagodba pisanih tekstova za učenike i mlade s oštećenjem vida i sluha. - Alternativni i augmentativni komunikacijski sustavi i sustavi podrške usmenoj komunikaciji. - Rješavanje komunikacijskih teškoća.
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Usmena i pismena sposobnost izražavanja korištenjem različitih komunikacijskih tehnika. - Tečnost u prenošenju informacija, ideja, problema i rješenja stručnjacima i laicima u obrazovanju. - Sposobnost analize i prepoznavanja specifičnih komunikacijskih potreba učenika i mladih s oštećenjem vida i sluha. - Sposobnost analize komunikacijskog okruženja i utvrđivanja komunikacijskih prepreka i/ili posrednika. - Mogućnost odabira i korištenja određenih sustava i resursa komunikacijske podrške.
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Procijeniti okruženje za učenje za učenike s teškoćama u razvoju te osmisliti, planirati i predlagati mjere za smanjenje problema u komunikaciji - Promovirati važnost komunikacije za potpunu uključenost učenika s teškoćama u odnosima nastavnik - učenik – obitelj – ustanova - Suradnja i davanje smjernica nastavnicima u vrednovanju, odabiru i prilagodbi materijala i tehničkih pomagala u svrhu poboljšanja komunikacije

MODUL 6 – OSVJEŠTAVANJE I UKLJUČIVANJE U INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

Ciljevi

Razviti vještine i savladati glavne tehnike i sredstva društvene komunikacije, prepoznajući njihove mogućnosti i ograničenja, kako bi se savetovali ključni dionici i podigla svijest pojedinaca, skupina i institucija o osobama s oštećenjem vida i sluha.

Ishodi učenja

ZNANJE	- Dogovaranje sastanaka s mladima s i bez osjetilnih oštećenja u svrhu raspodjele vremena na zajedničkim projektima - Uspostava programa dobrodošlice za mlade s i bez invaliditeta kao i s njihovim obiteljima - Predlaganje i uspostava djelovanja i projekata kojima se promiče uključivo obrazovanje u formalnim ili neformalnim okruženjima - Promicanje aktivnog sudjelovanja osoba različitog društvenog podrijetla na zajedničkom projektu
SPECIFIČNE VJEŠTINE	- Sposobnost prepoznavanja prepreka i čimbenika koji potiču razvoj društvenih akcija - Sposobnost savjetovanja i podizanja svijesti u društvu o uključivom obrazovanju - Sposobnost planiranja društvenih aktivnosti - Sposobnost predlaganja i upravljanja projektima koji okupljaju osobe u kontekstu uključivog obrazovanja - Sposobnost izgradnje povjerenja i usmjeravanja mladih s osjetilnim oštećenjima i njihovih obitelji prema projektima čiji je cilj olakšati njihovu socijalnu uključenost - Sposobnost za osmišljavanje i provedbu projekata prilagođenih kontekstu i ciljnoj skupini
ODGOVORNOST I AUTONOMIJA	- Stvoriti svijest društva o važnosti uključivanja mladih s osjetilnim oštećenjima - Analizirati studentsko okruženje, predložiti i planirati projekte uključivanja i podizanja svijesti. - Usmjeravanje nastavne zajednice za provedbu strategija za poticanje socijalne predanosti prema provedbi uključivog obrazovanja

OPEN UP METODOLOŠKI PRISTUP OSPOSABLJAVANJA

Opći pristup ovom osposobljavanju, kako je opisan u prijedlogu projekta i definiran nakon sastanaka multidisciplinarnih odbora IO2, temelji se na kombiniranom pristupu učenju u kojem prevladavaju sastanci uživo (uglavnom se sastoji od sastanaka/aktivnosti uživo dopunjenih online sastancima i kombiniranim aktivnostima učenja).

Moduli uključuju teoretske i praktične primjere koje će polaznik dobiti i koristiti tijekom ove skupine i treninga uživo. Od polaznika će se tražiti provedba teorije u praksi kroz aktivnosti učenja i suradnje, kao što su: rasprave radne skupine / grupe, korištenje digitalnih alata i situacija u stvarnom životu.

U nekim će trenucima, iz razloga učinkovitosti, polaznicima biti osigurani teorijski sadržaji za individualno učenje kako bi stekli znanja potrebna za provedbu u učionicama, gdje će provesti većinu vremena provodeći u praksi teoriju putem aktivnosti suradničkog učenja kao što su grupni rad, rasprave, kao i korištenje digitalnih alata i tehnike korištenja igre u svrhu učenja.

Svi moduli uključuju Prilog koji će trener koristiti za prezentaciju (dostupan na engleskom jeziku), a koji se također može smatrati teorijskim sadržajem za samostalno učenje.

Korištene metode:

- Izravna nastava (ex katedra, prezentacija)
- Učenje otkrivanjem (individualno, grupno, rasprava)
- Učenje po praktičnim primjerima
- Grupno učenje kroz rasprave, razmišljanje, grupni rad, oluju mozgova
- Vježbe u stvarnim situacijama
- Sastanci razmjene iskustava (iskustva integracije, pozitivno i negativno uključivanje itd.)
- Razmjena dobrih praksi
- Zajednička izrada projekata

OPEN UP UVOD U OSPOSABLJAVANJE

PREGLED MODULA

Ovaj će odlomak poslužiti kao opći uvod u projekt *Open Up* i tečaj osposobljavanja pokazujući međudnos između ostalih modula.

NASTAVNI MATERIJALI

	Naslov materijala	Vrsta materijala	Opis materijala	Povezati
1.1	Prezentacija: „Open up“ uvod	AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija	Ova prezentacija će polazniku dati brzi pregled projekta i osposobljavanja. (izvor dostupan na engleskom jeziku)	Prilog 1.0

STRUKTURA SADRŽAJA

LEKCIJA	PODLEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE
1 – „Open up“ projekt i osposobljavanje	Prezentacija o projektu, partnerima, neposrednim rezultatima i osposobljavanju	1.1	25 minuta
			<u>Ukupno:</u> <u>25 minuta</u>

GLAVNI DIO

Naslov cjeline	1 – Koncept uključivog obrazovanja
Uvod	Prezentacija o projektu, partnerima, neposrednim rezultatima i osposobljavanju
Lekcija / Naslov aktivnosti	Prezentacija o projektu „Open up“ (10 min)
Detaljan opis	Ova uvodna aktivnost sastoji se od teorijske prezentacije trenera projekta „Open up“: • Opći uvod • Partneri • Ishodi Trener može koristiti Prilog 1.0 - Prezentacija: <i>Annex1.0_Open up_Training_Intro_presentation</i>

	Na početku nastavne jedinice trener će upoznati polaznike s temama, glavnim ciljevima i očekivanjima obuhvaćenim ovom lekcijom.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost o predrasudama (10 min.)
Detaljan opis	Ova vježba pomoći će u razmišljanju o početnim predrasudama o gluhim i nagluhim osobama. Polaznik može vidjeti ključne predrasude te se od njih traži promišljanje o istinitosti istih. Nakon prezentacije, trener će pokrenuti grupnu raspravu o predrasudama i njihovoj istinitosti.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Open up međuodnos modula osposobljavanja (5 min)
Detaljan opis	Ova se aktivnost sastoji od kratkog uvodnog objašnjenja o modulima osposobljavanja i načinu na koji su u interakciji s kompletnim odnosom učenik / nastavnik / škola / društvo i uključivo obrazovanje.

EVALUACIJA I PROCJENA

Na kraju kompletnog treninga bilo bi mi zanimljivo vratiti se i ponovno razmisliti o početnim predrasudama i stereotipima i kako su se one eventualno promijenile.

MODUL 1 – UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE

PREGLED MODULA

Ovaj modul poslužit će kao uvod u koncept i vodeća načela uključivog obrazovanja i važnost promicanja jednakih mogućnosti učenja marginaliziranih skupina. Polaznik će također zaroniti u prakse poučavanja i učenja uključivog obrazovanja, kao i socijalne i kulturne pokretače koji stoje iza (pozitivne) diskriminacije kao mosta koji će se uvesti u profil "stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima".

NASTAVNI MATERIJALI

	<i>Naslov materijala</i>	<i>Vrsta materijala</i>	<i>Opis materijala</i>	<i>Povezati</i>
1.1	<i>Predstavljanje: Poglavlje 1 – Koncept uključivog obrazovanja</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ova prezentacija će polazniku dati teorijski uvod u koncept uključivog obrazovanja. Dat će povijesni pregled razvoja, konceptualne pozadine i najsuvremenijeg stanja u suvremenom društvu.</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.2	<i>Aktivnost: Poglavlje 2 - Integrirano u odnosu na uključivo obrazovanje</i>	<i>TISKANI/AUDIOVI ZUALNI: Ključne riječi, .ppt</i>	<i>Ključne riječi s elementima uključivog i integriranog obrazovanja. Od sudionika se traži podjela u 2 skupine, na temelju jednog elementa (obrazovni sustav kao problem u odnosu na učenika kao problem)</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.3	<i>Prezentacija: Poglavlje 3 . – "Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje".</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: YouTube</i>	<i>Ovaj materijal je kratki isječak za upoznavanje "Europske agencije za posebne potrebe i uključivo obrazovanje". Ističe europski pristup osiguravanju prava svih učenika na visokokvalitetno uključivo obrazovanje.</i>	<i>Poveznica</i>
1.4	<i>Prezentacija: Poglavlje 3 – Infografika o pregledu uključivog obrazovanja u EU</i>	<i>VIZUALNI: INFOGRAFIKA, .ppt</i>	<i>Infografike polaznicima daju ideju o najsuvremenijem stanju i pregledu uključivog obrazovanja u Europi. Usmjerena je na upis učenika s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama na predškolskoj,</i>	<i>Prilog 1. 1</i>

			<i>osnovnoškolskoj i nižoj srednjoj, te višoj srednjoj razini.</i>	
1.5	<i>Prezentacija: Poglavlje 3 - Sažetak uključivog obrazovanja</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ova prezentacija sažima uključivi obrazovni pristup unutar 7 ključnih elemenata.</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.6	<i>Prezentacija: Poglavlje 3 - Uključivanje počinje samnom</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: YouTube</i>	<i>Ovaj se materijal sastoji od kratkog isječka u svrhu promoviranja inkluzije i uključivog obrazovanja</i>	<i>Poveznica</i>
1.7	<i>Prezentacija: Poglavlje 4 - Profil inkluzivnih učitelja</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ova prezentacija upoznat će sudionike s temeljnim vrijednostima i područjima stručnosti za stručnjake za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima koje se baziraju na profilu nastavnika u uključivom obrazovanju.</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.8	<i>Aktivnost: Poglavlje 4 – Grupna rasprava o profilu nastavnika u uključivom obrazovanju</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Grupna rasprava o profilu nastavnika u uključivom obrazovanju kako bi se dekonstruirali i ponovno izgradili načini razmišljanja o učenicima i uključivom obrazovanju</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.9	<i>Aktivnost: Poglavlje 4 – Prepreke učenju</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ova aktivnost pomoći će sudionicima da razmisle o preprekama učenju i sudjelovanju na nastavi s kojima se suočavaju mnogi učenici</i>	<i>Prilog 1. 1</i>
1.10	<i>Aktivnost: Poglavlje 4 – Samopromišljanje</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ova aktivnost pomoći će sudionicima da razmisle o svom trenutnom razumijevanju uključivog obrazovanja i planiraju kako organizirati svoje podučavanje na uključiviji način.</i>	<i>Prilog 1. 1</i>

**** Prilog 1.1. dostupan je na engleskom jeziku, YouTube videozapisi dostupni na svim jezicima putem automatskih titlova**

SADRŽAJ

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE
-----------	---------------------	------------	----------

1 – Koncept uključivog obrazovanja	<i>Prezentacija o konceptu uključivog obrazovanja</i>	<i>1.1</i>	<i>30 minuta</i>
2 - Integrirano u odnosu na uključivo obrazovanje	<i>Aktivnost o integriranom u odnosu na uključivo obrazovanje</i>	<i>1.2</i>	<i>30 minuta</i>
3 – Pogled na uključivo obrazovanje po EU.	<i>3.1 "Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje"</i>	<i>1.3</i>	<i>5 minuta</i>
	<i>3.2 Statistika o pregledu uključivog obrazovanja u Europi</i>	<i>1.4</i>	<i>30 minuta</i>
	<i>3.3 Zaključak o uključivom obrazovanju</i>	<i>1.5, 1.6</i>	<i>10 minuta</i>
4 – Profil nastavnika u uključivom obrazovanju	<i>4.1 Temeljne vrijednosti i područja stručnosti stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima</i>	<i>1.7, 1.8</i>	<i>60 minuta</i>
	<i>4.2 Prepreke učenju</i>	<i>1.9</i>	<i>15 minuta</i>
	<i>4.3 Samopromišljanje</i>	<i>1.10</i>	<i>15 minuta</i>
			Ukupno: 3 i pol sata

GLAVNI DIO

Naslov poglavlja	1 – Koncept uključivog obrazovanja
Uvod	Prezentacija o konceptu uključivog obrazovanja. Ključno pitanje je: kako se nositi s razlikama? Kako se nosimo s različitostima među učenicima?
Lekcija / Naslov aktivnosti	Prezentacija o konceptu uključivog obrazovanja (30 min)
Detaljan opis	Ova uvodna lekcija sastoji se od teorijske prezentacije trenera o konceptu inkluzivnog obrazovanja. Usredotočit će se na sljedeća 3 elementa: • Opći pristup • Osnovna ideja • Ključni elementi uključivog obrazovanja

	Predavač može koristiti Prilog 1.1 - Presentacija: Poglavlje 1 - Uvod u uključivo obrazovanje kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi. Na početku predavanja trener će upoznati polaznike s temama, glavnim ciljevima i očekivanjima obuhvaćenim ovim poglavljem.
Naslov poglavlja	2 - Integrirano u odnosu na uključivo
Uvod	Ova će vježba pomoći u promišljanju dvaju koncepata integriranog i uključivog obrazovanja.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost povezana s integriranim u odnosu na uključivo obrazovanje (30 min)
Detaljan opis	Ova će vježba pomoći u promišljanju dvaju koncepata integriranog i uključivog obrazovanja. Trener može koristiti Prilog 1.1 - Presentacija: Poglavlje 2 - Aktivnost povezana s integriranim u odnosu na uključivo obrazovanje kao glavni alat za ovo poglavlje. Polaznik može vidjeti ključne riječi (prikvačene na zid /napisane na stražnjoj ploči ili .ppt-u). Trener će zatražiti od polaznika da ih podijeli u dvije skupine, na temelju jednog osnovnog elementa. Sudionici bi trebali shvatiti temeljne elemente. (Obrazovni sustav kao problem u odnosu na učenika kao problem). Nakon prezentacije, trener će pokrenuti grupnu raspravu o integriranom i uključivom obrazovanju. Za to može koristiti sljedeća pitanja: - Što mislite koji model odražava obrazovni pristup vaše zemlje? Što je s vašom školom/ ustanovom? - Imate li učenika kojeg smatrate 'problemom'? - Jeste li ikad pomislili da bi problem mogli biti obrazovni sustav i škole? - Koje su implikacije ovog pomaka u razumijevanju za vas kao učitelja?
Naslov poglavlja	3 – Pregled uključivog obrazovanja u EU
Uvod	U ovom poglavlju sudionici će dobiti detaljne informacije o pregledu uključivog obrazovanja u EU. Nakon upoznavanja europskog pristupa osiguravanju prava svih učenika na visokokvalitetno uključivo obrazovanje, predavači će predstaviti statističke podatke o uključivom obrazovanju u EU.
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.1 "Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje" (5 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od kratkog uvodnog videozapisa u svrhu upoznavanja "Europske agencije za posebne potrebe i uključivo obrazovanje". Ističe europski pristup osiguravanju prava svih učenika na visokokvalitetno uključivo obrazovanje.

Lekcija / Naslov aktivnosti	3.2 Statistika pregleda uključivog obrazovanja u Europi (30 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od prezentacije statistike pregleda uključivog obrazovanja u Europi. Prezentacija se temelji na posljednjem međudržavnom izvješću dostupnom iz 2018. godine koje pruža širok raspon pokazatelja koji se odnose na pristup uključivom obrazovanju unutar njega. Cilj je međudržavnih izvješća predstaviti dogovorene podatke iz zemalja sudionica u međudržavnom formatu. Oni imaju potencijal izravno informirati rad donositelja politika i odluka na nacionalnoj i europskoj razini koji rade u području uključivog obrazovanja. Predavači će kao glavni alat za ovo poglavlje koristiti Prilog 1.1 – Prezentacija: Poglavlje 3.2 – Statistika pregleda uključivog obrazovanja u Europi. Nakon prezentacije, treneri bi trebali uključiti sudionike u grupnu raspravu. Pitanja za pokretanje sudjelovanja mogla bi biti: - Možete li pokušati usporediti statistiku zemalja? - Ima li nešto što vas iznenađuje? - Pokušajte usporediti različitu razinu obrazovanja (predškolski, osnovnoškolski i niži srednjoškolski, viši srednjoškolski) - Što je s vašom zemljom? Je li vas statistika iznenadila? - Mislite li da su statistike točne? Mislite li da je moguće usporediti različite zemlje?
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.3 Zaključak o uključivom obrazovanju (10 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od kratke prezentacije popisa grafičkih oznaka kako bi se uključivo obrazovanje saželo na sljedeći način: • priznavanje sposobnosti učenja svih učenika; • nastojanje odgovaranja na potrebe za učenjem svih učenika, bez obzira na njihove sposobnosti, invaliditet, spol, socioekonomski status, psihosocijalne ili zdravstvene potrebe, s posebnim naglaskom na marginalizirane skupine; • je proces – potraga za boljim načinima odgovora na različitost; • je učenje o poštivanju različitosti i učenje iz tih različitosti; • okupira se pronalaskom i uklanjanjem prepreka učenju i sudjelovanju u nastavi; • ne smije biti ograničeno velikim brojem učenika u razredu ili nedostatkom materijalnih resursa; • dio je šire strategije za promicanje uključivog društva.

	Nadalje, treneri će koristiti poveznicu u Prilogu 1.1 . – Presentacija: Poglavlje 3.3 – prikaz kratkog video isječka Zaključak o uključivom obrazovanju.
Naslov poglavlja	4 – Profil nastavnika za uključivo obrazovanje
Uvod	Ovdje predstavljeni profil nastavnika za uključivo obrazovanje temelji se na rezultatima projekta "The Teacher Education for Inclusion (TE4I) te djeluje u okviru temeljnih vrijednosti i područja kompetencija.
Lekcija / Naslov aktivnosti	4.1 Temeljne vrijednosti i područja djelovanja za stručnjake za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima (60 min)
Detaljan opis	U ovoj lekciji upoznat ćemo sudionike s okvirom temeljnih vrijednosti i područja kompetencija. Temeljne vrijednosti uključuju: • Poštivanje raznolikosti učenika • Podrška svim učenicima • Rad s drugima • Osobni profesionalni razvoj Treneri će pronaći detaljne informacije o ovoj lekciji u Prilogu 1.1 . – Presentacija: Jedinica 4.1 Temeljne vrijednosti i područja djelovanja za stručnjake za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima kako bi predstavili vrijednosti i područja kompetencija. Nakon prezentacije, treneri će uključiti sudionike u grupnu raspravu o profilu nastavnika u uključivom obrazovanju kako bi dekonstruirali i rekonstruirali način razmišljanja o učenicima i uključivom obrazovanju U svakom od 4 područja predstavljen je popis stavova, znanja i vještina. Treneri će sudionicima dati neko vrijeme da u svakom području odaberu 3 kompetencije koje smatraju najvažnijima. Razgovarajte s ostalim sudionicima zašto ih smatrate najvažnijima. Posjedujete li ih sve? Možete li ih u potpunosti koristiti u svom nastavnom okruženju? Koje su prepreke za njihovo korištenje?
Lekcija / Naslov aktivnosti	4.2 Prepreke učenju (15 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od male prezentacije s popisom koji predstavlja prepreke učenju - nakon čega slijedi grupna rasprava. Prepreke učenju predstavljene u ovoj lekciji uključuju: • uskraćivanje osnovnih potreba i pristupa obrazovanju; • depresija, strah i tjeskoba;

	• nisko samopoštovanje; • nedostatak motivacije; • negativni stavovi nastavnika; • metode poučavanja koje ne zadovoljavaju potrebe djece; • nedostatak poticajnog školskog okruženja i okruženja u učionicama; • nerealna očekivanja učenika. Treneri mogu koristiti Prilog 1. 1 – Presentacija: Jedinica 4.2 Prepreke učenju kao glavni resurs. Nakon prezentacije, sudionici će biti zamoljeni da razmisle o svojim učenicima u razredu. Treneri mogu koristiti sljedeće pitanje za pokretanje rasprave: • S kojom se od ovih prepreka suočavaju neki od vaših učenika? • Kojih se još prepreka učenju i sudjelovanju možete sjetiti? • Odaberite četiri učenika u svom razredu za koje imate nedoumica i zabilježite koje prepreke mogu utjecati na njihove stavove, ponašanje i ishode učenja.
Lekcija / Naslov aktivnosti	4.3 Samopromišljanje (15 min)
Detaljan opis	Ova lekcija temelji se na samopromišljanju o poimanju uključivog obrazovanja kod sudionika. Na temelju kompetencija nastavnika u uključivom obrazovanju, sudionik će razmisliti o svom trenutnom poimanju uključivog obrazovanja. Trebali bi pokušati odgovoriti na sljedeća pitanja kako bi pomogli planirati kako organizirati svoje podučavanje na uključiviji način: 1. Okruženje učionice • Kako izgleda kad prvi put uđete? Osjećate li se dobrodošlo, je li prostor zanimljiv, atraktivan i poticajan? • Što biste mogli učiniti kako biste odmah poboljšali učionicu? • Što biste mogli učiniti, a da za to treba više vremena i resursa? Gdje bi mogli dobiti pomoć za to? • Koju posebnu odredbu trebate učiniti u prostoru učionice kako biste zadovoljili sve posebne odgojno-obrazovne potrebe? 2. Upravljanje i organizacija • Razmislite o rutinama koje koristite u razredu i koje poruke daju učenicima. • Je li način na koji razred radi poštuje sve učenike u vašem razredu?

- Kako možete organizirati ili reorganizirati namještaj u učionici kako biste se lakše kretali i promijenili obrasce rada bez da previše mijenjate već poznati postav?
- Kako učenicima možete olakšati pristup resursima, dijeljenje njihovog rada i proslaviti uspjeh?

MODUL 2 - PROCJENA OBRAZOVNIH POTREBA

PREGLED MODULA

Ovaj modul poslužit će kao prikaz objašnjenja oštećenja vida i sluha. Sastojat će se od početne prezentacije prilagođene polaznicima: formalni i neformalni obrazovni stručnjaci koji uopće nisu upoznati ili "početnici" sa osjetilnim oštećenjima. Uključivat će teorijski doprinos, kao i aktivnosti temeljene na stvarnim situacijama i aktivnostima koje koriste igru kao princip učenja. Ovaj modul zaključit će se prezentacijom specifičnih alata i projekata koji odgovaraju potrebama mladih sa posebnim odgojno – obrazovnim potrebama uzrokovanim oštećenjima vida i sluha.

NASTAVNI MATERIJALI

	Naslov materijala	Vrsta materijala	Opis materijala	Poveznica
2.1	Stavke za provedbu radionica u stvarnim situacijama	- 7 crnih maski za oči kroz koje osoba ne vidi ništa pa ih čine „slijepima“ - 7 bijelih štapova - prepreke (npr. prometni čunjevi, stolice...) - 7 slušalica i 2 zvučna sustava	Ove će stavke omogućiti polaznicima da iskuse stvarnu situaciju koju osobe s oštećenjima vida i sluha obično doživljavaju u svakodnevnom životu.	Nema
2.2	Videoigra "Vis ma vue" (FR)	AUDIOVIZUALNI: - videoigra - Edukativna knjižica	Ovi se materijali usredotočuju na posljedice oštećenja vida	https://www.eseau-canope.fr/vis-ma-vue/
2.3	PowerPoint prezentacija trenera	AUDIOVIZUALNI: PowerPoint prezentacija	Ovaj materijal omogućava treneru animiranje polaznika	vidjeti prilog 2.1.
2.4	2 videa koji pokazuju kako izgleda percepcija i svakodnevni život osoba sa osjetilnim oštećenjima	AUDIOVIZUALNI: 2 YouTube videozapisa (po jedan za svako oštećenje)	Ovaj se materijal sastoji od 2 videozapisa u kojima se ističe kako je to imati oštećenja vida ili sluha	
2.5	Studije slučaja: 1- Oštećenje vida 2- Oštećenje sluha	TISAK: - skripta		Vidjeti prilog 2.1.

**** Prilog 2.1. dostupan je na engleskom jeziku, YouTube videozapisi dostupni na svim jezicima putem automatskih titlova, materijal 2.2 samo na francuskom**

SADRŽAJ

Predlažemo izjednačavanje između 2 "klasična" treninga pod vodstvom instruktora i 2 aktivnosti učenja u kojima učenici međusobno komuniciraju i rade u malim skupinama.

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE	
1 – Uvod u oštećenja vida i sluha: prepoznavaj, savjetuj i usmjeri	Aktivnost učenja 1 – Radionica s primjerima iz stvarnog života: kako je živjeti s osjetilnim oštećenjima?	1 i 2	1h (30 min za svako osjetilno oštećenje)	UKUPNO = 1h 30 min
	Vježba pod vodstvom instruktora 1: Definiranje oštećenja vida i sluha te prepoznavanje glavnih simptoma (identifikacija) uzrokovanih tim oštećenjima	3 i 4	30 minuta	
2 – Procjena posebnih odgojno – obrazovnih potreba uzrokovanih osjetilnim oštećenjima	Vježba pod vodstvom instruktora 2: Procjena posljedica oštećenja vida i sluha na učenje: jezik, komunikacija, socijalne vještine, autonomija, kognitivno funkcioniranje, psihomotorni razvoj, stjecanje vještina i znanja (u formalnom i neformalnom okruženju)	3 i 4	30 minuta	UKUPNO = 1h
	Aktivnost učenja 2 - Grupni rad na studijama slučaja: Procjena specifičnih situacija u kojima mlada osoba ima teškoće u učenju i/ili komunikaciji uzrokovane osjetilnim oštećenjima	5	30 minuta (15 minuta rada u grupi + 15 min ispitivanja)	
			Ukupno: 2,5 sata	

GLAVNI DIO

Naslov poglavlja	1 – Uvod u oštećenja vida i sluha: prepoznavaj, savjetuj i usmjeri
------------------	---

Uvod	Široki uvod u oštećenja vida i sluha i njihove posljedice u svakodnevnom životu mladih s osjetilnim oštećenjima i njihovih obitelji. Kako formalni ili neformalni obrazovni stručnjak može prepoznati znakove upozorenja i riješiti te situacije?
Lekcija / Naslovi aktivnosti (Ukupno = 1h 30 min)	- Aktivnost učenja 1 - Radionica s primjerima iz stvarnog života (1 sat): Kako je živjeti s osjetilnim oštećenjima? - Vježba pod vodstvom instruktora 1 (30 min): definiranje oštećenja vida i sluha te prepoznavanje i otkrivanje znakova upozorenja uzrokovanih ovim oštećenjima, savjeti i usmjeravanje njihovih roditelja prema kvalificiranim / pristupačnim zdravstvenim djelatnicima ili uslugama, koji će moći postaviti službenu dijagnozu
Aktivnost učenja 1 (1 sat)	Ova aktivnost učenja otvorit će Modul 2 na interaktivan način. Polaznici su formalni i neformalni stručnjaci koji nisu upoznati sa osjetilnim oštećenjima pa je prvi korak dekonstrukcija stereotipa o oštećenjima vida i sluha, angažiranje da istraže 'kako je živjeti sa osjetilnim oštećenjima?' kroz radionice o stvarnim situacijama, uključujući 2 radionice o oštećenjima vida (po 15 min) i 2 radionice o oštećenjima sluha (po 15 min). Polaznici će biti podijeljeni u 4 manje grupe kako bi svi mogli iskusiti četiri (4) radionice. Oštećenje vida: - Radionica 1 - Vježba prepreka za slijepce šetače: polaznici će nositi crne maske preko očiju i držati bijele štapove i morat će prijeći područje puno različitih prepreka. Baš kao što to slijepce osobe rade svaki dan. Koristeći materijal 2.1. Vježba pod nadzorom 1 instruktora (OLY) - Radionica 2 – Istraživanje posljedica oštećenja vida videoigrom. Koristeći materijal 2.2. "Vis ma vue" (na francuskom, 'Doživi moj vid') Oštećenje sluha: - Radionica 1 – Odaberite dvije (2) osobe iz grupe koje će voditi neki razgovor. Jedna osoba treba govoriti ili vrlo tiho ili samo otvarati usta. Svi ostali iz skupine trebali bi stajati oko njih i govoriti u isto vrijeme. Nakon nekoliko minuta pitajte osobe koje su slušale jesu li razumjele o čemu druga osoba govori. Aktivnost se može provesti putem radija ili bilo kojeg drugog uređaja. Umjesto da ostatak grupe govori u isto vrijeme, možete pustiti glazbu vrlo glasno. Sve osobe iz grupe trebale bi doživjeti isto okruženje. - Radionica 2 – isto kao i gore, ali korištenjem računala, mobitela, tableta... reproducirajte bilo koji videozapis na YouTubeu ili bilo kojem drugom društvenom mediju bez reprodukcije zvuka i bez upotrebe titlova. Ne pokazujte o čemu se radi u videozapisu (naslov videozapisa). Osoba koja gleda trebala bi pokušati čitati s usana i nakon nekoliko minuta pokušati reći o čemu se radi u videu. Aktivnost bi se trebala provoditi sa svim članovima skupine.
Vježba pod vodstvom instruktora 1 (30 min)	"Klasična" vježba 1 pod vodstvom instruktora usredotočena je na "Definiranje oštećenja vida i sluha i prepoznavanje simptoma (dijagnoze) uzrokovanih tim oštećenjima". Vrste oštećenja obuhvaćenih ovom vježbom bit će ograničene na one navedene u Vodiču za IO1. Oni će biti predstavljeni kao najčešća oštećenja s kojima se formalni ili neformalni obrazovni stručnjak može suočiti. Trener može koristiti prilog 2.1, uključujući slike snimljene iz teorijskih odjeljaka vodiča za IO1 i/ili YouTube videozapisa (vidi materijal 2.3) koji će prikazati znakove upozorenja koji mogu biti uzrokovani oštećenjem vida ili

	sluha u formalnom i neformalnom obrazovanju. Zatim će trener predstaviti skup specijaliziranih stručnjaka koji mogu postaviti formalnu dijagnozu i dodatno usmjeriti te roditelje (specijalizirane zdravstvene djelatnike i usluge). Na kraju vježbe, polaznik će znati kako usmjeriti mlade s osjetilnim oštećenjima i njihove obitelji prema drugim tim zdravstvenim djelatnicima i službama.
--	---

Naslov poglavlja	2 - Procjena posebnih odgojno – obrazovnih potreba uzrokovanih osjetilnim poremećajima
Uvod	U ovom poglavlju polaznici će se upoznati s posljedicama oštećenja vida i sluha mladih s osjetilnim oštećenjima kako u formalnom tako i u neformalnom obrazovanju. Zatim će polaznicima biti dodijeljen zadatak da procijene određene situacije i odluče što treba učiniti kako bi se mlada osoba i njegova obitelj usmjerili na specijalizirane zdravstvene stručnjake i službe.
Lekcija / Naslovi aktivnosti (Ukupno = 1h)	- Vježba pod vodstvom instruktora 2 (30 minuta): procjena posljedica oštećenja vida i sluha na učenje - Aktivnost učenja 2 – Grupne rasprave o studijama slučaja (30 minuta): procjena specifičnih situacija u kojima mlada osoba ima teškoće u učenju i/ili komunikaciji uzrokovane osjetilnim oštećenjima
Vježba pod vodstvom instruktora 2 (30 min)	"Klasična" vježba pod vodstvom instruktora 2 omogućit će polaznicima naučiti metode za procjenu posljedica oštećenja vida i sluha na učenje: jezik, komunikacija, socijalne vještine, autonomija, kognitivno funkcioniranje, stjecanje vještina i znanja (u formalnom i neformalnom okruženju). Omogućit će polaznicima steći dublje razumijevanje 'kako je živjeti s osjetilnim teškoćama?'. Trener može koristiti prilog 2.1, uključujući slike snimljene iz teorijskih odjeljaka vodiča IO1 i/ili YouTube videozapisa (vidi materijal 2. 3) koji će pokazati svakodnevne posljedice za mlade ljude s tim oštećenjima kako u formalnom tako i u neformalnom okruženju.
Aktivnost učenja 2 (30 min)	Aktivnost učenja 2 sastojat će se od grupnih rasprava o studijama slučaja: polaznici trebaju biti podijeljeni u male skupine po najviše 4 u grupi. Trener može koristiti ispisane primjere (vidjeti materijal 2.4. i predložak u prilogu) kako bi prikazao određene situacije koje uključuju ili mladu osobu s oštećenjem vida ili mladu osobu s oštećenjem sluha.

Modul 3 - OBRAZOVNE I SOCIJALNE INTERVENCIJE

PREGLED MODULA

Ovaj modul poslužit će kao uvod u provedbu pojedinih intervencijskih programa korištenjem pedagoških metodologija pogodnih za mlade učenike s oštećenjem vida i sluha.

Polaznik će također zaroniti u razradu, odabir i prilagodbu nastavnih i nenastavnih materijala i resursa, uključujući učenje potpomognuto tehnologijom.

Kroz ovaj modul koristi se riječ "učenik" i odnosi se na formalne učenike u školi, djecu / mlade u neformalnom obrazovanju ili učenike / djecu / mlade u slobodnom vremenu ili izvanškolskim aktivnostima.

NASTAVNI MATERIJALI

	<i>Naslov materijala</i>	<i>Vrsta materijala</i>	<i>Opis materijala</i>	<i>Poveznica</i>
3.1	<i>Prezentacija: MODUL 3. OBRAZOVNE I SOCIJALNE INTERVENCIJE</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: .ppt prezentacija</i>	<i>Ovaj se materijal sastoji od detaljnog cjelovitog vodiča i prezentacije modula.</i>	<i>Prilog 3. 1</i>
3.2	<i>Aktivnost učenja 1.2 - Igranje uloga</i>	<i>TISKANI: Obrazac za provjeru.</i>	<i>Obrazac za provjeru aktivnosti igranja uloga: Postavljanje učionice prema potrebi gluhog ili nagluhog učenika</i>	<i>Prilog 3.2.</i>
3.3	<i>Video: pomoćna tehnologija za osobe s oštećenjem vida</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: 1 YouTube videozapis</i>	<i>Ovaj se materijal sastoji od 1 videozapisa koji naglašavaju kako je koristiti pomoćnu tehnologiju za osobe s oštećenjem vida</i>	<i>poveznica</i>
3.4	<i>Web igra "Koji uređaj će tko koristiti?"</i>	<i>AUDIOVIZUALNI: - videoigra</i>	<i>Ova se igra usredotočuje na različite alate za učenike s oštećenjem vida.</i>	<i>poveznica</i>
3.5	<i>Štitnici za uši/pokrivala za uši</i>	<i>OSTALO: stvarni objekti</i>	<i>Opcionalni materijal za simulirani razgovor s osobom s oštećenjem sluha uz pomoć asistivne tehnologije</i>	
3.6	<i>3D objekti</i>	<i>OSTALO: stvarni objekti</i>	<i>3D uredski i tiskani objekti za isprobavanje taktilnog prepoznavanja</i>	

**** Prilozi 3.1. i 3.2. dostupni su na engleskom jeziku; YouTube videozapisi dostupni su na svim jezicima putem automatskih titlova; materijal 3.4 dostupan na engleskom jeziku**

SADRŽAJ

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE
Uvod	<i>Uvod u modul</i>	3.1	5
1 – Modifikacije u obrazovnom okruženju, materijalni elementi i njihova organizacija (ukupno 1h 40 min)	<i>1.1 Uvod u obrazovanje i prilagodbu okoline</i>	3.1	5
	<i>Aktivnost učenja 1.1 - Grupno razmišljanje: Izazovi koje smo prošli.</i>	3.1	10
	<i>1.2 Prilagodba obrazovnog okruženja za mlade učenike s oštećenjem sluha</i>	3.1	10
	<i>Aktivnost učenja 1.2 - Igra uloga: Organizacija učionice prema potrebi gluhog ili nagluhog učenika</i>	3.1 i 3. 2	10
	<i>1.3 Prilagodba obrazovnog okruženja mladim učenicima s oštećenjem vida</i>	3.1	10
	<i>Aktivnost učenja 1.3 – Individualni i grupni rad: Prilagodba oglasne ploče za učenike s oštećenjem vida</i>	3.1	10
2 – Asistivna tehnologija	<i>2.1 Uvod u učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju</i>	3.1	5
	<i>2.2 Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem vida.</i>	3.1 i 3. 3	15
	<i>Aktivnost učenja 2.1 – Web aktivnost: Tko će koristiti koji uređaj? (30 min)</i>	3.1 i 3. 4	10
	<i>2.3 Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem sluha.</i>	3.1	15
	<i>Aktivnost učenja 2.2 – Simulirani razgovor osobe s oštećenjem sluha uz korištenje asistivne tehnologije</i>	3.1 (i 3. 5 neobavezno)	15
	<i>3.1 Uvod u materijale i njihovu prilagodbu</i>	3.1	5

3 – Priprema i prilagodba nastavnih materijala	<i>3.2 Prilagodba nastavnih strategija i metodologija</i>	<i>3.1</i>	<i>10</i>
	<i>3.3 Prilagodba nastavnih materijala</i>	<i>3.1</i>	<i>15</i>
	<i>Aktivnost učenja 3. 1 – Prilagodba slikovnih materijala</i>	<i>3.1 i 3.6</i>	<i>20</i>
	<i>3.4 Prilagodba zadatka i ocjenjivanja</i>	<i>3.1</i>	<i>10</i>
	<i>Aktivnost učenja 3. 2 – Osvrt na modul i razmišljanja o istome</i>	<i>3.1</i>	<i>10</i>
			<u>Ukupno 3h 5 min</u>

GLAVNI DIO

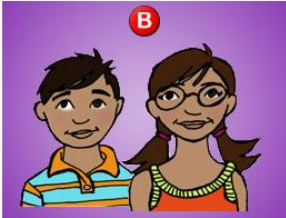
Naslov poglavlja	Uvod
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s kurikularnim prilagodbama i općom strukturom modula.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Uvod u modul (5 min)
Detaljan opis	Predavač će se predstaviti i, u slučaju da ne poznaje polaznike, zamoliti će ih da se predstave. Ova uvodna lekcija sastoji se od brzog pregleda kurikularnih prilagodbi, vrstu i ocjenu prilagodbi te pregleda poglavlja i strukturu ove lekcije. Trener može koristiti nastavni materijal (3. 1) prezentacija Priloga 3. 1 kao glavni alat za ovo poglavlje.

Naslov poglavlja	1 – Modifikacije u obrazovnom okruženju, materijalni elementi i njihova organizacija
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s općim spoznajama o prilagodbi obrazovnog okruženja i metodologijama za učenike s oštećenjem vida i sluha.
Lekcija / Naslov aktivnosti	1.1 Uvod u obrazovanje i prilagodbu okoline (5 min)
Detaljan opis	Ova uvodna lekcija sastoji se od brzinskog pregleda i teoretske prezentacije o sadržaju prilagodbe okoline te strukturi poglavlja i njegovih ciljeva.

	Trener može koristiti nastavni materijal (3. 1) Presentacija "Poglavlje 1.1 - Uvod u obrazovanje i prilagodbu okoline" kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 1.1 - Grupno razmišljanje: Izazovi koje smo prošli. (10 min)
Detaljan opis	Grupna aktivnost u kojoj se od polaznika traži rasprava o većim izazovima s kojima su se susreli u organizaciji učionice za učenike s oštećenjem vida i sluha. Također, tražit će se da te izazove pokušaju svrstati po kategorijama. Savjet za voditelja: Pokušajte moderirati raspravom u svrhu dobivanja odgovora povezanih sa svakom od kategorija navedenoj u ovom poglavlju (vidi materijal 3.1, str. 11 i str. 20) za gluhe i nagluhe te za slijepe i slabovidne učenike. Zabilježite na ploči najrelevantnije i najspominjanije izazove i kategorije.
Lekcija/ Naslov aktivnosti	1.2 Prilagodba obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem sluha (10 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od prezentacije trenera o različitim strategijama i radnjama izmjene obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem sluha za svaku od glavnih kategorija: • Akustika u učionici • Osvjetljenje • Vizualizacija i opažanje • Znakovi upozorenja • Strateški osmišljena organizacija učionice i raspored sjedenje Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Presentacija: "Poglavlje 1.2 - Prilagodba obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem sluha" kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 1.2 - Igra uloga: Organizacija učionice prema potrebi gluhog ili nagluhog učenika (10 min)
Detaljan opis	Ova igra uloga sastoji se od provedbe postavljanja učionice prema potrebi gluhog ili nagluhog učenika. U tu svrhu, jedan od sudionika igrat će ulogu gluhog ili nagluhog učenika, a ostatak će predložiti akcije i planove za učenika. Za one prilagodbe koje nije moguće provesti trenutno, jedan od "učitelja" opisat će ih na ploči prema doprinosima grupe. Na kraju, pomoću kontrolnog popisa (materijal br. 2: Prilog 3.2) osigurati da su poduzeti pravi koraci, komentirati i raspravljati u grupi o mjerama koje nisu poduzete.

	U slučaju da je grupa prevelika, podijelite se u dvije ili više skupina i napravite igru uloga paralelno s različitim podskupinama (svaka s istim uputama). Završna opća rasprava može se provesti s cijelom skupinom.
Lekcija / Naslov aktivnosti	1.3 Prilagodba obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem vida (10 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od prezentacije trenera o različitim strategijama i radnjama izmjene obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem vida za svaku od glavnih kategorija: • Konfiguracija i navigacija u učionici • Akustika u učionici / uvjeti slušanja • Osvjetljenje • Signalizacija • Raspored sjedenja Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavlje 1.3 - Prilagodba obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem vida" kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 1.3 – Individualni i grupni rad: Prilagodba oglasne ploče za učenike s oštećenjem vida (10 min)
Detaljan opis	Od sudionika se traži da dizajniraju vlastitu oglasnu ploču prilagođenu učenicima s oštećenjem vida. Sudionicima će biti osigurane olovke i prazan list papira te će imati 5 minuta za izradu svojih skica, uzimajući u obzir znanje stečeno tijekom prethodne lekcije. Nakon toga, jedan od njih bit će izabran nasumično od strane svojih kolega i od njih će se tražiti da predlože promjene za poboljšanje. Savjeti za voditelja: odaberite jednu ili više skica koje bi trebali poboljšati prema sljedećim kriterijima: • Korištenje tekstura i objekata za taktilno istraživanje • Boja fonta višeg kontrasta u odnosu na boju pozadine (tj. tamna slova na svijetloj pozadini) • Korištenje jednostavnih fontova (ne kurziva) • Pisani sadržaji organizirani vodoravno • Tekst je istaknut u tekstnom okviru s bojom pozadine visokog kontrasta • Ravnomjerni i povećani razmak između slova i među frazama • Korištenje jednostavnih obruba bez ometanja ili "pretrpanog" dizajna • Brailleovi prijevodi lako se mogu postaviti preko značajnih tekstova

Naslov poglavlja	2 – Asistivna tehnologija
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s općim znanjem o učenju poboljšanom tehnologijom u inkluzivnom obrazovanju i najboljim praksama, obrazovnim alatima i metodama za učenike s oštećenjem vida i sluha.
Lekcija / Naslov aktivnosti	2.1 Uvod u učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju (5 min)
Detaljan opis	Ova uvodna lekcija sastoji se od brzinskog pregleda i prezentacije trenera koncepta tehnološkog poboljšanja u učenju, klasifikaciji i mitovima/činjenicama. Trener može koristiti nastavni materijal (3. 1) Prezentacija "Poglavlje 2.1 - Uvod u učenje potpomognuto tehnologijom u inkluzivnom obrazovanju" kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	2.2 Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem vida. (15 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od prezentacije trenera o različitim sustavima i uređajima za pomoć u učenju učenicima s oštećenjem vida u ovim kategorijama: • Optički uređaji • Uređaji koji nisu optički • Uređaji na Brailleovom pismu • Slušna pomagala • Pristupačnost računala • Aplikacije za mobilne telefone Za svaku kategoriju prikazat će se i objasniti neki primjeri. Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavlje 2.2 - Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem vida." kao glavni alat za ovu lekciju gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi. Da biste dovršili prezentaciju, prikazat će se kratki video koji naglašava kako je koristiti asistivnu tehnologiju za osobe s oštećenjem vida (vidi materijal br. 3 za poveznicu).
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 2.1 – Web aktivnost: Tko će koristiti koji uređaj? (10 min)
Detaljan opis	Ova aktivnost sastoji se od jednostavne web igre, gdje igrač mora uzeti mišem svaki uređaj i donijeti ga ispravnom korisniku (ili Evan potpuno slijep, ili Emily slabovidna, ili oboje). "Tko će koristiti koji uređaj? A) Evan, B) i Evan i Emily, ili C) Emily? Povucite svaki uređaj (gore) na odgovarajuće područje (dolje)."

	https://iris.peabody.vanderbilt.edu/mcontent/activity-v01-page-7/#content Točni odgovori: • Brailier • Braille watch • Slate and stylus • Compass • Long cane • Computer with speech synthesizer • Tape recorder and cassettes • OCR with speech synthesizer • Bold line paper and felt-tip pens • CCTV • Hand held magnifier • Computer with screen magnification
Lekcija / Naslov aktivnosti	2.3 Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem sluha (15 min)
Detaljan opis	Ova se lekcija sastoji od prezentacije trenera različitih sustava i uređaja za pomoć u učenju učenika s oštećenjem sluha u ovim kategorijama: • Slušna pomagala • Umjetna pužnica • Asistivna tehnologija • Pretvaranje govora u tekst • Ostali uređaji Za svaku kategoriju prikazat će se i objasniti neki primjeri. Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavlje 2.3 – Učenje potpomognuto tehnologijom u uključivom obrazovanju. Najbolje prakse, obrazovni alati i metode za učenike s oštećenjem sluha." kao glavni alat za ovo poglavlje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 2.2 – Simulirani razgovor s osobom s oštećenjem sluha uz korištenje asistivne tehnologije (15 min)
Detaljan opis	Grupna aktivnost (+parovi) u kojoj će se od polaznika tražiti da razgovaraju s kolegom, gdje će jedan od njih imati ulogu osobe s oštećenjem sluha (potpuno gluha) i koristiti će asistivnu tehnologiju kako bi razumio što druga osoba govori. Uloga gluhe osobe postići će se ili slušalicama, štitnicima za uši ili samo zatvaranjem ušiju dlanovima. Asistivna tehnologija koja će se koristiti bit će jednostavna Googleova tipkovnica pretvaranja govora u tekst, bilo koja druga lako dostupna aplikacija za pretvaranje govora u tekst ili web usluga, tj.: • https://speechnotes.co • https://www.speechtexter.com/ (Google Chrome)

	• https://dictation.io/speech (Google Chrome) Zamolite polaznike da održe 5-minutni razgovor o životu / poslu, a nakon toga promijenite uloge u svakom paru i održite još 5 minuta razgovora. Zamolite polaznike da podijele svoje iskustvo i osjećaje s cijelom skupinom.
--	--

Naslov poglavlja	3 – Priprema i prilagodba nastavnih materijala
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s općim znanjem o pripremi i prilagodbi nastavnih materijala za učenike s oštećenjem vida i sluha.
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.1 Uvod u materijale i njihovu prilagodbu (5 min)
Detaljan opis	Ova uvodna lekcija sastoji se od brzinskog pregleda i prezentacije trenera o različitim vrstama prilagodbe i klasifikaciji. Trener može koristiti nastavni materijal (3. 1) Prezentacija "Poglavljje 3.1 - Uvod u materijale i njihovu prilagodbu" kao glavni alat za ovo poglavljje gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.2 Prilagodba nastavnih strategija i metodologija. (10 min)
Detaljan opis	Ova lekcija sastoji se od prezentacije trenera o nastavnim strategijama i prilagodni metodologije te popisa odabranih prilagodbi za nastavu i metodologiju za učenike s oštećenjem vida i sluha, s objašnjenjima i primjerima. Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavljje 3.2 - Prilagodba nastavnih strategija i metodologija." kao glavni alat za ovu jedinicu gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.3 Prilagodba nastavnih materijala (15 min)
Detaljan opis	Ova lekcija sastoji se od prezentacije trenera o prilagodbi nastavnih materijala i popisa odabranih prilagodbi materijala za učenike s oštećenjem vida i sluha, s objašnjenjima i primjerima. Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavljje 3.3 - Prilagodba nastavnih materijala." kao glavni alat za ovu jedinicu gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 3. 1 – Prilagodba slikovnih materijala (20 min)
Detaljan opis	Grupna aktivnost u kojoj će se od polaznika tražiti priprema prikaza slike / 2D koncepta samo pomoću objekata / materijala / resursa / alata dostupnih u učionici.

	Podijelite grupu u manje podgrupe od 3 do 6 sudionika i svakoj podgrupi dajte jednu sliku. O slici bi trebao odlučiti trener (ili donijeti tiskane 2D slike ili koristiti bilo koju sliku dostupnu u učionici ili knjizi). Primjer slika: planine, brod, automobil, životinje, elementi prirode, ... Savjet treneru: dajte im različite opcije poput izrade 3D koncepta ili poboljšajte taktilnu percepciju stvarne 2D slike. Pomoć / vodič tijekom postupka: ljepilo, traka, škare, aluminijska folija, ... Raspravljati u grupi o rješenjima različitih skupina. Bi li slijepi učenik prepoznao sliku? Što bi se moglo unaprijediti?
Lekcija / Naslov aktivnosti	3.4 Prilagodba zadatka i ocjenjivanja (10 min)
Detaljan opis	Ova lekcija sastoji se od prezentacije trenera o prilagodi zadataka i ocjenjivanja kako za učenike s oštećenjem vida tako i za učenike s oštećenjem sluha, s objašnjenjem i primjerima. Trener može koristiti nastavni materijal (3.1) Prezentacija: "Poglavlje 3.3 - Prilagodba zadataka i ocjenjivanja." kao glavni alat za ovu jedinicu gdje će pronaći detaljne informacije o toj temi.
Lekcija / Naslov aktivnosti	Aktivnost učenja 3. 2 – Osvrt na modul i razmišljanja o istome (10 min)
Detaljan opis	Grupna aktivnost za promišljanje o konceptima naučenim tijekom modula i praktičnim aktivnostima. Postavite polaznicima pitanja za raspravu kao što su: • Koji su najzanimljiviji pojmovi koje ste naučili? • Kako ćete uvesti naučene sadržaje u svoj svakodnevni život /rad? • Koje su za vas ključne spoznaje koje ćete ponijeti sa sobom s ovog dijela edukacije? • Postoji li neki sadržaj koji nije potpuno jasan ili bi ga trebalo dublje objasniti?

MODUL 4 – SUSTAV PODRŠKE

PREGLED MODULA

Ovaj modul poslužit će kao uvod u sustav podrške uključivog obrazovanja pružajući polaznicima određene uvide o razvoju tehnika vođenja, suradnje, planiranja, nadzora i komunikacije u kontekstu grupnog rada, kako bi se olakšala organizacija i koordinacija radnih timova.

NASTAVNI MATERIJALI

	Naslov materijala	Vrsta materijala	Opis materijala	Poveznica
4.1	Prezentacija/ .ppt 4.1: POGLAVLJE 1: Uvod u sustave podrške uključivog obrazovanja	AUDIVIZUALNI: .ppt 1, DODATAK 4.1.	Ovaj materijal upoznaje polaznika s teorijskim znanjima i dobrim praksama na srodnu temu, odnosno "Uvod u sustave podrške uključivog obrazovanja".	—
4.2	Bilježnica	TISKANI	Korištenje bilježnice s praznim stranicama polaznici mogu zapisivati bilješke u svrhu uvodne aktivnosti.	
4.3	Padlet	VIZUALNI	Koristeći Padlet u uvodnoj aktivnosti, polaznici se bave grupnim radom, samopromišljanjem i grupnim razmišljanjem te komuniciraju na motivirajuće načine.	www.padlet.com
4.4	Poster (i markeri)	TISKANI	Koristeći plakate (aktivnost 2) polaznici se bave grupnim radom, samopromišljanjem i grupnim razmišljanjem i komuniciraju, a istovremeno potiču razvoj svoje vještine prezentacije.	—
4.5	Prezentacija/ .ppt 4. 2: POGLAVLJE 2: Olakšavanje organizacije i koordinacije radnih timova	AUDIOVIZUALNI: .ppt 2, DODATAK 4.2.	Ovaj materijal upoznaje polaznika s teorijskim znanjima i dobrim praksama na sličnu temu, odnosno "Olakšavanje organizacije i koordinacije radnih timova".	—

4.6	MIRO	VIZUALNI	Koristeći MIRO u brojnim aktivnostima (2, 3, 5), polaznici se bave grupnim radom, samopromišljanjem i grupnim razmišljanjem te komuniciraju na motivirajuće načine, a istovremeno potiču razvoj svoje vještine prezentacije u internetskim okruženjima.	www.miro.com
4.7	Padlet	VIZUALNI	Koristeći padlet (aktivnost 4) polaznici se bave grupnim radom, samopromišljanjem i grupnim razmišljanjem te komuniciraju na motivirajuće načine, a istovremeno potiču razvoj svoje vještine prezentacije u internetskim okruženjima.	www.padlet.com
4.8	Bilježnica	TISKANI	Korištenje bilježnice s praznim stranicama polaznici mogu zapisivati bilješke u svrhu aktivnosti 3 i 4.	—
4.9	Poster (i markeri)	TISKANI	Koristeći plakate (aktivnost 5) polaznici se bave grupnim radom, samopromišljanjem i grupnim razmišljanjem uz komuniciranje, a istovremeno potiču svoje vještine prezentacije.	—

**** Prilog 4.1. i 4.2. dostupan je na engleskom jeziku, Padlet / Miro ploče mogu se izraditi na bilo kojem jeziku**

SADRŽAJ

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE
1: Uvod u sustave podrške uključivog obrazovanja	1.1. Ključna pitanja u uključivom obrazovanju	4.1	5 minuta
	Uvodna aktivnost: Oluja mozgova	4.1, Bilježnice (ili padlet)	30 minuta
	1.2. Primjeri sustava podrške u uključivom obrazovanju	4.1	5 minuta

2: Omogućavanje organizacije i koordinacije radnih timova	Aktivnost učenja 1 – Samopromišljanje i grupno razmišljanje o programima i inicijativama sustava podrške	4.1, Google	45 minuta
	Aktivnost učenja 2 – Grupni plakat	4.1, Plakati, markeri (ili MIRO)	45 minuta
	2.1. Razvoj vodstva	4.2	5 minuta
	Aktivnost učenja 3 - Grupno promišljanje o vođenju i vještinama vođenja	4.2, Bilježnice (ili MIRO)	15 minuta
	Aktivnost učenja 4 - Grupna rasprava o 5 dnevnih voditeljskih odluka stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima	4.2, Bilježnice (ili padlet)	10 minuta
	2.2. Suradnja	4.2	5 minuta
	Aktivnost učenja 5 – Grupni rad o planu početnog programa osposobljavanja o uključivom obrazovanju	4.2, Plakati markeri (ili MIRO)	30 minuta
	2.3. Planiranje	4.2	5 minuta
	Aktivnost učenja 6 – Aktivnost samopromišljanja o planiranju	4.2	15 minuta
	2.4. Nadzor	4.2	5 minuta
	Aktivnost učenja 7 – Aktivnost samopromišljanja o nadzoru	4.2	5 minuta
	2.5. Komunikacijske tehnike	4.2	5 minuta
	Aktivnost učenja 8 - Dijeljenje uspješnih priča o komunikaciji u uključivom obrazovanju	4.2	10 minuta
			Ukupno maksimalno: 4 sata

GLAVNI DIO

Naslov poglavlja	1 – Uvod u sustave podrške uključivog obrazovanja
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s primjerima sustava podrške kao ključnih u učinkovitom uključivom obrazovanju. Naglasak će se staviti na

	programe i inicijative sustava podrške koje bi mogle potaknuti uspješno uključivo obrazovanje.
<i>Lekcija 1</i>	1.1. Ključna pitanja u uključivom obrazovanju
<i>Detaljan opis/ Uvodna aktivnost (30 minuta)</i>	Uvodna aktivnost: Oluja mozgova (30 minuta) Kao uvodnu aktivnost, od sudionika se traži da razmišljaju u skupinama o: "Koja su ključna pitanja u uključivom obrazovanju?" Nakon oluje mozgova, na plenarnom predavanju održava se rasprava o ključnim pitanjima uključivog obrazovanja iz pogleda sudionika. Ova grupna aktivnost može se odvijati uživo ili korištenjem bilježnice ili putem interneta pomoću Padleta (www.padlet.com).
<i>Lekcija 2</i>	1.2. Primjeri sustava podrške u uključivom obrazovanju
<i>Detaljan opis/ Aktivnost učenja 1 (45 minuta)</i>	Aktivnost 1: Aktivnost samopromišljanja i zajedničkog razmišljanja (45 minuta) U kontekstu uključivog obrazovanja diljem svijeta postoji niz sustava podrške u pogledu programa, politika i drugih inicijativa koje podržavaju raznolikost i odupiru se isključivosti. Trener pokazuje slajd (vidi .ppt prezentaciju) s nekoliko primjera učenicima: ➤ Timovi za podršku sa sjedištem u županijama (mobilni timovi), ➤ Timovi za podršku na institucionalnoj razini (koji se nazivaju i školski timovi za podršku), ➤ Škole s punom uslugom, ➤ Specijalne škole kao centri, ➤ Stručnjaci za podršku u učenju itd. Zatim, trener poziva polaznike na aktivnost samopromišljanja i zajedničkog razmišljanja, tražeći od njih da prvo sami prouče primjere programa uključivih obrazovnih struktura koje podržavaju (Google pretraživanje), a zatim nastave s grupnim promišljanjem uz pomoć sljedećih pitanja: Nakon Google pretraživanja primjera navedenih na slajdu, koji je vaš prvi dojam o tim primjerima? ➤ Što vam je zanimljivo i zašto? ➤ Što vas iznenađuje i zašto? ➤ Što smatrate inovativnim i zašto? Aktivnost se odvija usmeno u usmenom formatu rasprave.
<i>Aktivnost učenja 3</i>	Aktivnost 2: Grupni plakat (45 minuta)

(45 minuta)	Nakon pretraživanja, učenja i inspiriranja primjerima programa uključivih obrazovnih struktura za podršku, trener poziva polaznike da se uključe u grupni rad u kojem trebaju izraditi plakat s vlastitom inicijativom u svrhu popunjavanja postojeće praznine u uključivom obrazovanju i pružanja podrške svom nacionalnom obrazovnom sustavu / zajednici. Podsjećaju se na: ➤ provjeru jesu li ciljevi, ciljne skupine, vremenski okvir i opis navedeni na njihovom plakatu. ➤ da budu spremni predstaviti svoju inicijativu na plenarnoj sjednici. Ova se aktivnost može odvijati uživo ili u MIRO www.miro.com.
--------------------	--

Naslov poglavlja	2 – Olakšavanje organizacije i koordinacije radnih timova
Uvod	U ovoj jedinici polaznik će se upoznati s ključnim pitanjima u sustavima podrške u uključivom obrazovanju. U kontekstu olakšavanja organizacije i koordinacije radnih timova, polaznicima se na interaktivan i promišljajući način predstavljaju tehnike vođenja, planiranja, nadzora, suradnje i komunikacije koje potiču angažman i smisljena iskustva, stvarajući načine stjecanja znanja, stvaranje i razmišljanje te usavršavanje, samostalno i u grupi.
Lekcija 1	2.1. Razvoj vodstva
Detaljan opis	Uz podršku prezentacije trenera, polaznici se upoznaju s vođenjem i vještinama vođenja, kao i odlukama i postupcima vodstva. Stručnjaci za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima su stručni učitelji koji, iako većinu vremena provode u učionici, često preuzimaju vodeće uloge, posebno za slučajeve i vremena kada su u pitanju razvoj i inovacije. Za slučaj uključivog obrazovanja, iako nisu svi nastavnici u redovnim školama specijalizirani za ovo područje, često su pozvani preuzeti vodeću ulogu i biti uključeni u odluke i akcije usmjerene na vodstvo. Kao što su Harris i Muijs rekli: "Svi učitelji imaju vještine, sposobnosti i sklonosti da vode i treba im vjerovati u tome." (2016 : n.n.).
Aktivnost učenja 3 (15 minuta)	Aktivnost 3: Grupno promišljanje o vođenju i vještinama vođenja (15 minuta) Upoznavanje aspekata vodstva kao ključnog za olakšavanje organizacije i koordinaciju radnih timova u kontekstu uključivog obrazovanja u ovoj aktivnosti učenja, trener zadaje polaznicima rad u grupama te da pokušaju usmeno definirati vodstvo i imenovati top 5 vještina vođenja, na temelju njihovog znanja i iskustva. Ova se aktivnost može odvijati usmeno uživo, zajedno s uporabom bilježnice za polaznike ili u MIRO-u (www.miro.com).

Aktivnost učenja 4 (15 minuta)	Aktivnost 4: Grupna rasprava o uobičajenim postupcima i radnjama stručnjaka za rad s osobama s osjetilnim oštećenjem (10 minuta) Moguće je da stručnjaci za rad s osobama s osjetilnim oštećenjem preuzmu vodeće uloge, čak i svakodnevno. Nakon što podijeli neka početna razmišljanja s grupom kroz .ppt, trener poziva polaznike na grupnu raspravu u kojoj pokušavaju utvrditi 5 odluka vođenja i radnji koje stručnjak može istaknuti u kontekstu uključivog obrazovanja. Nakon rasprave, trener predstavlja zanimljive podatke o vještinama vođenja koje stručnjaci mogu pokazati, kao i prakse vođenja koje mogu svakodnevno uključiti, čak i bez da su toga svjesni. Ova grupna aktivnost može se odvijati usmeno uživo s polaznicima koji koriste svoje bilježnice ili putem interneta putem Padleta (www.padlet.com).
Lekcija 2	2.2. Suradnja
Detaljan opis	Suradnja je ključna za sustave podrške u uključivom obrazovanju. Od ključnog je značaja za olakšavanje organizacije i koordinacije radnih timova. Vođe se pozivaju da znaju i iskuse što suradnja podrazumijeva te da se upoznaju s njegovanjem i održavanjem kulture suradnje u uključivim obrazovnim kontekstima kao dobre prakse.
Aktivnost učenja 5 (30 minuta)	Aktivnost 5.: Grupni rad o planu početnog programa osposobljavanja o uključivom obrazovanju (30 minuta) U realizaciji suradnje kao ključne za uključive obrazovne programe, trener poziva polaznike da rade u grupama i izrade nacrt početnog programa osposobljavanja o uključivom obrazovanju. Grupe bi se trebale usredotočiti na "Što bi trebalo naglasiti i zašto?" i biti spremne podijeliti svoj prijedlog i ideje sa svojim kolegama javno. Ta se aktivnost može odvijati usmeno uživo pomoću plakata ili u MIRO-u (www.miro.com). Nakon prezentacije teorije, istraživanja i podataka o suradnji i njezinim prednostima u uključivom obrazovanju, kao i znanja i vještina koje treba steći na osposobljavanju za uključivanje u suradničkom okruženju, rasprava se usmjerava na planiranje.
Lekcija 3	2.3. Planiranje
Detaljan opis	Planiranje je ključno za učinkovite procese i rezultate. U kontekstu uključivog obrazovanja planiranje se odnosi na različite sektore, od cjelokupnog programskog sadržaja, isporuke i procjene do sadržaja lekcija u učionici, isporuke i evaluacije. Ova se lekcija usredotočava na planiranje lekcija gdje nastavnik odlučuje i opisuje što se i kako treba podučavati. Predstavljen je predloženi

	sadržaj i nacrt planiranja lekcija, a polaznici razmatraju primjere planova lekcija u kontekstu uključivog obrazovanja.
Aktivnost učenja 6 (30 minuta)	Aktivnost 6: Aktivnost samopromišljanja u planiranju (15 minuta) Pružajući priliku polaznicima da donesu autentična iskustva na dnevnoj bazi u vezi s planiranjem rasprave, povratnih informacija i poboljšanja, trener poziva polaznike na aktivnost samopromišljanja u planiranju, tražeći od njih da razmisle o sljedećem: ➤ Kako planirate svoje lekcije? ➤ Koja su pitanja s kojima se susrećete u planiranju u kontekstu uključivog obrazovanja? ➤ Kako ih nadvladati? U raspravi, riječ se daje polaznicima koji žele podijeliti svoju svakodnevnu praksu i zabrinutost u vezi s planiranjem.
Lekcija 4	2.4. Nadzor
Detaljan opis	Nakon planiranja aspekti nadzora rješavaju se kao ključni za sustave podrške uključivom obrazovanju. Nadzor je predstavljen (.ppt) kao grana odgojno-obrazovnog menadžmenta koja dan-danas povezuje smjernice u obrazovnim praksama i procesima, pomažući svim nastavnicima da donesu odgovarajuće odluke i učinkovito ih provedu. Općenito se smatra okosnicom unaprjeđenja obrazovanja; smatra se "nužnim" u obrazovanju kako bi se osigurala ujednačenost i učinkovitost obrazovnih programa te je li potrebno promicati poučavanje i učenje u školama. Raspravlja se o aspektima suvremenog nadzora u usporedbi s tradicionalnim nadzorom.
Aktivnost učenja 7 (10 minuta)	Aktivnost 7: Aktivnost samopromišljanja o nadzoru (5 minuta) Trener poziva polaznike da nastave sa samopromišljanjem o aktivnosti nadzora. Od polaznika se traži da razmisle o izjavi o nadzoru pokazujući svoje kritične vještine dok postavljaju dva pitanja. I izjava i pitanja zabilježeni su u nastavku: (2013) nadzor u uključivom obrazovanju smatraju prevencijom i (psihološkom) podrškom nastavnicima u uključivom obrazovanju. ➤ Slažete li se s ovim gledištem? ➤ Možete li argumentirati svoje mišljenje?
Lekcija 5	2.5. Komunikacijske tehnike
Detaljan opis	Komunikacijske tehnike smatraju se ključnima za sustave podrške u uključivom obrazovanju. Održavanje dobre, stalne i učinkovite komunikacije ključ je uspjeha u uključivom obrazovanju jer je održavanje komunikacijskog toka i stvaranje manje komunikacijskih praznina važno u nastavnom i učenju. U ovoj lekciji postavljaju se vrste komunikacije, kao i ključne tehnike i savjeti za učinkovitu

	komunikaciju u uključivim obrazovnim okruženjima, čime se jasno daje do znanja da otkrivanje najboljih metoda interaktivne komunikacije održava učinkovito sudjelovanje svih strana uključenih u uključivo obrazovanje (npr. učenici, učitelji, roditelji, obrazovne vlasti itd.) i održava strukturu integriranom i koherentnom.
Aktivnost učenja 8 (10 minuta)	Aktivnost 8: Dijeljenje uspješnih priča o komunikaciji u uključivom obrazovanju (10 minuta) Trener poziva polaznike da iz svoje svakodnevne prakse podijele primjer uspješnog komunikacijskog događaja u uključivim obrazovnim okruženjima. Učenici su dobrodošli da podijele priče o uspjehu u komunikaciji u uključivom obrazovanju.

MODUL 5 - KOMUNIKACIJA

PREGLED MODULA

Izgradnja kapaciteta polaznika za poboljšanje komunikacije i prijenosa podataka s učenicima s oštećenjem vida i sluha, mogućnost odabira i korištenja najprikladnijih sustava, tehnika i instrumenata prema potrebama i karakteristikama korisnika.

NASTAVNI MATERIJALI

	Naslov materijala	Vrsta materijala	Opis materijala	Poveznica
5.1	Prezentacija	.ppt prezentacija	Ovaj se materijal sastoji od kratkog teoretskog uvoda vezanog uz temu koja polazniku pruža relevantne informacije o vrstama komunikacije i razumnoj prilagodbi za gluhe, nagluhe, slijepce i slabovidne osobe	Prilog 5.1.
5.2	Video	AUDIOVIZUALNI: - YouTube video - TEDtalks	Video: - o komunikaciji/pogrešnoj komunikaciji - Pristupačno obrazovanje za gluhe	Referenca 13,14,15
5.3	Eksperimentalno učenje	Grupna aktivnost; aktivnost u parovima	Vidite mogućnost - ne invaliditet! Grupna aktivnost/igra u kojoj su teme invaliditet, diskriminacija, netolerancija. Povez preko očiju, papir, olovka, plastična vrećica koja sadrži različite predmete: npr. list salate, olovku, kredu, oblik lista bilo kojeg stabla, obojeni papir, bocu ili limenku bilo kojeg bezalkoholnog pića Kartica uloga, papir i olovka	Referenca 16

** Prilog 5.1. dostupan je na engleskom jeziku, YouTube videozapisi dostupni su na svim jezicima putem automatskih titlova

SADRŽAJ

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALA	TRAJANJE
1. Uvod	1.1. Što je komunikacija?	5.1 i 5. 2	15 minuta
	1.2. Verbalna komunikacija	5.1 i 5. 2	15 minuta
	1.5. Neverbalna komunikacija	5.1 i 5. 2	15 minuta
	1.4. Pristupačnost za slijepu i slabovidnu te za gluhi i nagluhi djecu i mlade	5.1 i 5. 2	30 minuta
2. Vidite mogućnost, a ne invaliditet!	2.1 Uvod u aktivnost	5.3	120 minuta
	2.2 Šetnja povezom preko očiju	5.3	
	2.3 Potpisivanje	5.3	
	2.4. Zaključak		
			<u>Ukupno: 3 sata i 15 minuta</u>

GLAVNI DIO

Naslov poglavlja	1. Uvod u komunikaciju
Uvod	U ovom poglavlju polaznik će se upoznati s općim znanjem o vrstama komunikacije
Detaljan opis	<i>Teoretska prezentacija što je komunikacija.</i> <i>Koje vrste komunikacije postoje.</i> <i>Što je pristupačnost za gluhe i nagluhe te za slijepu i slabovidne (uključive nastavne strategije i razumna prilagodba).</i>
Materijali	.ppt prezentacija; Video

Naslov poglavlja	2. Vidite mogućnost - ne invaliditet!
Uvod	Praktična aktivnost za poticanje empatije za osobe s invaliditetom.

	Glavno pitanje kojim se aktivnost bavi su prepreke s kojima se osobe s invaliditetom, a posebno djeca i mladi koji su slijepi, slabovidni, gluhi ili nagluhi, suočavaju u svim područjima života
Lekcija / Naslov aktivnosti	2.1 Uvod u aktivnost
Detaljan opis	Objašnjenje da se aktivnost usredotočuje na invaliditet: sljepoću i gluhoću. Polaznicima se daje na razmišljanje kako bi željeli, a kako ne da ih se tretira da su oni osobe s invaliditetom. Trebali bi zapisati nekoliko ključnih riječi. Zatim se od sudionika traži da zapišu čega bi se najviše bojali. Način na koji vodite ovu aktivnost uvelike će ovisiti o grupi. Pobrinite se da svi shvate da će proći kroz različite "simulacije stvarnosti" tijekom kojih će imati priliku eksperimentirati sa svojim osjećajima i reakcijama na to kako je to biti osoba s invaliditetom. Objasnite da svrha nije ismijavati nikoga ili izazivati nepotrebiti stres ili sramotu. Trebali bi djelovati "prirodno", a ne pretjerivati. Uvjerite ljude da se u određenim trenucima mogu osjećati neugodno i nesigurno, ali da im se ništa loše ili opasno neće dogoditi.

Lekcija / Naslov aktivnosti	2.2 Šetnja s povezom preko očiju
Detaljan opis	Zamolite osobe da formiraju parove. Svaki par dobiva povez preko očiju, a jedna osoba iz svakog para treba biti osoba s invaliditetom, a druga osoba je njihov vodič. Odgovornost vodiča je osigurati sigurnost svog partnera. Na jednostavna pitanja vezana uz sigurnost mogu odgovoriti samo s DA ili NE. Vodiči bi trebali odvesti svog partnera na 5 minuta hoda. Po povratku u sobu vodiči vode svoje partnere do stolica. U stolici je torba za iznenađenje. Slijepi igrač mora identificirati sadržaj, a vodič mora zapisati svoje nagađanje. Slijepi partner skida povez preko očiju i vidi predmete. Partneri su pozvani da ukratko pregledaju svoja iskustva i iznenađenja.
Lekcija / Naslov aktivnosti	2.3 Znakovanje
Detaljan opis	Parovi iz lekcije 2.2 su zamijenjeni, vodiči su sada osobe s invaliditetom, ovaj put gluhi, a partneri su pomagači. Partner s invaliditetom dobiva karticu situacije i ne smije pokazati karticu svom partneru. Pomagači dobivaju papir i olovku. Gluhi igrač mora prenijeti svoj problem pomagaču, ne smije govoriti, pisati ili crtati. Pomagači moraju zapisati o poruku kako su je razumjeli. Kada je gluhi igrač izkomunicirao koliko god je mogao, treba otkriti karticu uloga. Svaki par je pozvan da ukratko preispita svoje namjere, probleme i frustracije.

Lekcija / Naslov aktivnosti	2.4 Zaključak
Detaljan opis	Ovo bi trebala biti zajednička aktivnost. Prvo treba napraviti pregled lekcije 2.2. i lekcije 2.3. nakon čega treba napraviti razmatranje onoga što su ljudi znali na početku i što su naučili poslje. Mogu se postaviti sljedeća pitanja: 2.2. Šetnja povezom preko očiju: pitajte i one koji su imali povez preko očiju i one koji su bili pomagači da podijele svoje reakcije: • Kako su se osjećali tijekom vježbe? • Što je bilo najteže? Što je bilo smiješno? Što je bilo strašno? • Koliko je bilo teško vjerovati i biti pouzdan? 2.3 Znakovanje: Kako se svaki od njih osjećao tijekom vježbe? • Što je bilo najteže? Što je bilo smiješno? Što je bilo strašno? • Je li bilo frustrirajuće znakovati i ne biti shvaćen? • Je li bilo frustrirajuće ili neugodno ne razumjeti? Sljedeći pregled strahova i očekivanja koje su polaznici izrazili na početku vježbe. Zamolite polaznike da pogledaju ključne riječi koje su zapisali. • Jesu li neki od njihovih strahova potvrđeni tijekom aktivnosti? • Kako su ljudi pokušali pomoći svom partneru? • Kako je pomoć prihvaćena? • Koliko je lako procijeniti koliko pomoći? • Čega su se polaznici bojali kada su bili u ulozi osobe s invaliditetom? • Na čemu su temeljili svoje strahove? • Jesu li se polaznici ikada bojali da će postati osobe s invaliditetom kao posljedica nesreće ili bolesti? • Što je bilo najčudnije što su polaznici naučili kroz aktivnost? • Što vaša škola, udruga ili lokalna organizacija mladih mogu učiniti za promicanje jednakosti i dostojanstva osoba s invaliditetom?

MODUL 6 – OSVJEŠTAVANJE I UKLJUČIVANJE U INKLUZIVNO OBRAZOVANJU

PREGLED MODULA

Ovaj modul "osvještavanje i uključivanje u inkluzivno obrazovanje" usmjeren je na osobe koje bi željele postati stručnjaci za rad s osobama s osjetilnim oštećenjima. Cilj modula je jačanje vještina učenika u području metoda društvene komunikacije. Predlažemo:

- Vježbe za probijanje leda kako bi se promicala grupna kohezija i pomoglo polaznicima da se upoznaju
- Slušanje i reflektirajuće vježbe kako bi se shvatile metode za pretvaranje načela uključivanja u djela
- Vježbe razmjene iskustava među polaznicima
- Razvoj projekata koji bi mogli raditi na promicanju uključenosti

NASTAVNI MATERIJALI

	Naslov materijala	Vrsta materijala	Opis materijala	Poveznica
6.1	Vježbe za upoznavanje	Igre koje predlaže trener, a koje se oslanjaju na znanje učenika	Prijedlog vježbi koje potiču odnose između članova grupe. Igra koja se temelji na znanju i vještinama slušanja: - Predstavite se i upoznajte svog susjeda - 'Čokoladna igra'	ANNEX 6.2
6.2	Razmjena iskustva između mladih osoba s osjetilnim oštećenjima i njihovim roditeljima	AUDIOVIZUALNI: - PowerPoint - kratki video intervju	Korištenje različitih materijala, uključujući svjedočanstva o socijalnoj integraciji i uključenosti s kojima se suočavaju mlade osobe s osjetilnim oštećenjima i njihovi roditelji	Reference 2-7 Modul 6
6.3	Razmjena dobrih praksi među stručnjacima: svjedočanstva učenika o njihovim iskustvima s uspješnim uključivim projektima	Polaznici će moći slobodno odabrati željeni materijal (pripovijedanje, PowerPoint itd.)	Polaznici će biti pozvani reći i podijeliti svoja iskustva treneru i drugim učenicima, uključujući: - Formalno ili neformalno obrazovanje? - Podrijetlo njihovog projekta - Sudionici, provedba, evaluacija	Reference 2-7 Modul 6
6.4	Rad u maloj skupini od 2-3 polaznika	TISKANI: pomoću papirnatih dokumenata,	Projektan pristup, uključujući njegov proces provedbe i plan rada/korake za postizanje njegovog glavnog cilja.	Rezultati koje su

		AUDIOVIZUALNO: PowerPoint itd.		proizvele grupe
6.5	Modeliranje projekata: predlaganje plana rada s pojedinostima o različitim koracima	TISKANI: Brošure AUDIOVIZUALNO: PowerPoint itd.	Osmišljavanje projekta i plan rada od A do Ž	Prilog 6.1.

**** Prilog 6.1. i 6.2. dostupan je na engleskom jeziku, YouTube videozapisi dostupni su na svim jezicima putem automatskih titlova, neki referentni videozapisi dostupni samo na francuskom jeziku**

SADRŽAJ

Predlažemo ujednačavanje između 2 "klasična" treninga pod vodstvom instruktora i 2 aktivnosti učenja u kojima polaznici međusobno komuniciraju i rade u malim skupinama.

POGLAVLJE	LEKCIJA / AKTIVNOST	MATERIJALI	TRAJANJE
1 – Saznanja o uključivom obrazovanju i sudjelovanje u istome	1.1 Alati za probijanje leda	Vidjeti prilog 1.	20 minuta
	1.2 Vježba razmjene iskustva mladih s osjetilnim oštećenjima i njihovim roditeljima	Video ili audio svjedočanstva koja treba napraviti	30 minuta
	1.3 Razmjena dobrih praksi i analiza stručne prakse	Videozapis ili zvuk koji polaznici izvode "uživo"	60 minuta
	1.4 Osmišljavanje projekata i didaktički materijal	Prilog 6.1.	10 minuta
	1.5 Rad u manjim grupama od 3 do 4 polaznika	Slobodan izbor materijala od strane polaznika (tiskani dokumenti, PowerPoint itd.)	60 minuta
			<u>Ukupno: 3 sata</u>

GLAVNI DIO

Naslov poglavlja	Saznanja o uključivom obrazovanju i sudjelovanje u istome
------------------	---

Uvod	U ovom poglavlju trener će predstaviti alate za promicanje društvene interakcije između osoba koji se ne poznaju (prvi korak je 'probiti led'). Polaznici će dobiti informacije o poteškoćama s kojima se suočavaju mladi s osjetilnim oštećenjima i njihove obitelji kako u formalnom (npr. u školi) tako i u neformalnom okruženju (npr. klub mladih ili rekreacijski centar). Predložene aktivnosti temelje se na razmjeni dobrih praksi i iskustava formalnih i neformalnih obrazovnih stručnjaka koji mogu povremeno raditi s mladima s osjetilnim oštećenjima i njihovim obiteljima. Razmjena iskustava, analiza stručne prakse i osvrt na isto. Također će se predložiti razvoj uključivih projekata u malim skupinama polaznika, koristeći prilagođenu metodologiju projekta koju pruža trener.
Lekcija / Naslovi aktivnosti (Ukupno = 3 sata)	1.1 Alati za probijanje leda (20 minuta) 1.2 Vježba razmjene iskustva o mladima s osjetilnim oštećenjima i njihovim roditeljima (30 minuta) 1.3 Razmjena dobrih praksi i analiza stručne prakse (60 minuta) 1.4 Rad u manjoj skupini od 3 do 4 polaznika (60 minuta) 1.5 Osmišljavanje projekata i didaktički materijal (10 minuta)
Detaljan opis	1.1 Alati za probijanje leda (20 minuta) Potreban prostor za provedbu ove aktivnosti razlikuje se, ovisno o ukupnom broju polaznika po 'klasičnoj' prostoriji u kojoj se provodi edukacija, sve dok možemo pomicati stolove i stolice. Dodatne informacije pronađite u prilogu. 1.2 Vježba razmjene iskustva o mladima s osjetilnim oštećenjima i njihovim roditeljima (30 minuta) Potreban materijal: soba, stolovi i stolica, 1 računalo (stolno ili prijenosno) i 1 projektor Svjedočanstva mladih s osjetilnim oštećenjima i njihovih roditelja trener može pripremiti prije vježbe i prikazati na ekranu. Od polaznika će se tražiti da utvrde pozitivne i negativne aspekte. To će treneru omogućiti da utvrdi prepreke, kao i prednosti i mogućnosti za poboljšanje. Ova vježba zahtijeva visoku razinu pažnje polaznika. Trener će zamoliti polaznike da utvrde pozitivne i negativne aspekte, bilježeći dok gledaju svjedočanstva koja se prikazuju na ekranu. Oni će smjeti podijeliti svoje komentare nakon svakog svjedočenja. 1.3 Razmjena dobrih praksi i analiza stručne prakse (60 minuta) Potreban materijal: soba, stolovi i stolica, 1 računalo (stolno ili prijenosno) i 1 projektor Polaznici će biti pozvani da podijele vlastito stručno iskustvo s mladima s osjetilnim oštećenjima i njihovim obiteljima. Oni će moći slobodno odabrati željeni način (pripovijedanje, PowerPoint itd.)

Stoga bi trener trebao zatražiti od svih sudionika da pripreme svoju prezentaciju prije ove vježbe i moderirati vježbu kako bi se osiguralo da svi polaznici imaju isto vrijeme izlaganja u roku od 60 minuta dodijeljenih ovoj lekciji.

Trener bi trebao analizirati stručnu praksu koju predstavlja svaki polaznik. Ostali polaznici bit će pozvani da utvrde pozitivan i negativan aspekt svakog predstavljenog slučaja. Mogu zapisivati bilješke tijekom prezentacija i formulirati preporuke nakon svake prezentacije.

1.4 Rad u manjoj skupini od 3 do 4 polaznika (60 minuta)

Potreban materijal: soba, stolovi i stolica, 1 računalo (stolno ili prijenosno) i 1 projektor, karton, markeri, olovke i *post-it* papirići

Cilj je osmisлити projekt, uključujući detaljan plan rada koji će biti predstavljen drugim skupinama.

Organizacija:

- Učenici se grupiraju u 3-4 male skupine s potrebnim materijalom, potrebnim predmetima
- Svaka manja skupina predstavlja svoj projekt uključujući plan rada kako želi (npr. na kartonu, na velikom komadu papira na podu prije nego što dobije komentare i pitanja od ostalih polaznika.

Trener moderira ovu vježbu, također može dati komentare i postavljati pitanja. Na kraju prikuplja sve rezultate (skenirane dokumente, fotografije, itd.)

1.5 Osmišljavanje projekata i didaktički materijal (10 minuta)

Intervencija trenera koji predstavlja "različite aspekte za izradu dobrog uključivog projekta" uključujući plan u kojem se objašnjava kako postaviti:

- Ciljeve projekta
- Opis njegovih aktivnosti
- Uključivanje snažnog "uključivog" aspekta projekta
- Promicanje pristupačnosti i autonomije kroz ovaj projekt (uključujući opis sudionika, prednosti i slabosti)
- Administrativni aspekti: odobrenje, izrada proračuna, uređenje prijevoza za sve sudionike, odabir najboljeg termina i vremena za provedbu ovog projekta itd.
- Obrazovni aspekti: upravljanje i provedba projekata, upravljačke kompetencije, postupci koji promiču uključenost i autonomiju

Lekcija	1.1 Alati za probijanje leda (20 minuta)
Detaljan opis	Trener predstavlja različite alate za 'probijanje leda', odnosno promicanje dijaloga i međusobnog prepoznavanja među osobama koje se ne poznaju i sudjelovat će u zajedničkom projektu.
Odgojno-obrazovna aktivnost (20 minuta)	Sastoji se od stjecanja komunikacijskih vještina za stvaranje društvenih veza između sudionika sa zajedničkim projektom koji se ne poznaju. Trener iznosi dva prijedloga (vidi prilog 6.2.), ali ne samo to, nego su polaznici su također pozvani da podijele „ledolomce“ koje bi mogli znati i sami koristiti.

	Trener će inzistirati na sljedećim aspektima ledolomaca koji bi trebali: - Biti strukturirani i prilagođeni sobi koju koristite - Navesti potrebne predmete i materijale - Imati precizne upute i pravila - Sprječavati rizike i opasnosti - Biti prilagođeni, uključivi i stoga pristupačni svima Polaznici mogu voditi bilješke tijekom prezentacije kako bi napravili portfelj obuke koji bi se mogao dalje razvijati sa sadržajem koji se pruža u drugim lekcijama i ponovno koristiti nakon treninga.
--	--

Lekcija	1.2 Vježba razmjene iskustava o mladima s osjetilnim oštećenjima i njihovim roditeljima (30 minuta)
Detaljan opis	Trener prikazuje svjedočanstva sa svog računala na ekran, koristeći projektor. Sastojat će se od priča mladih i njihovih roditelja koji su doživjeli pozitivne ili negativne situacije "uključivanja", bilo u formalnom obrazovanju (npr. u školi) ili u neformalnom obrazovnom okruženju (npr. u klubu mladih ili rekreacijskom centru). Ako se video zapisi ne mogu snimiti prije vježbe, trener ima alternativu kao što je audio zapis ili pripovijedanje koje izvodi trener.
Odgojno – obrazovna aktivnost (30 minuta)	Od polaznika će se tražiti da zabilježe svaku priču i uoče ključne riječi koje se odnose na "uključivanje" koje su ispričali sugovornici. Zatim će trener nacrtati tablicu navodeći sve ove ključne riječi u tri stupca: pozitivne, negativne i neklasificirane. Trener će spremati ovu tablicu, bilo u tiskanom ili digitalnom obliku.

Lekcija	1.3 Razmjena dobrih praksi i analiza stručne prakse (60 minuta)
Detaljan opis	Polaznici već mogu imati različite primjere profesionalnih iskustava s mladima s osjetilnim oštećenjima ili bilo kojom drugom vrstom invaliditeta i / ili njihovim roditeljima. Trener će ih prije vježbe obavijestiti da se od nekih polaznika traži da dobrovoljno predstave svoje priče, usredotočujući se na prepreke ili izazove s kojima su se morali suočiti i pozitivne aspekte njihovog konkretnog slučaja "uključivanja". Zatim trener može podijeliti svoju analizu ovih stručnih primjera. Drugi polaznici također mogu postavljati pitanja o različitim aspektima ovih konkretnih slučajeva i načinu na koji se postupalo u tim situacijama u kojima se postupalo.
Odgojno – obrazovna aktivnost (60 minuta)	Prikazane priče mogu donijeti daljnja pitanja, a trener će se pobrinuti da pokrivaju sljedeće aspekte: - Prepreke ili izazovi s kojima su se morali suočiti - Poteškoće u provedbi mjera u tim posebnim slučajevima - Kako su regulirali na te postupke?

	- Mogu li se te radnje replicirati u drugim okruženjima (kontekst, mjesto, vrijeme itd.)?
--	---

Lekcija	1.4 Osmišljavanje projekata i didaktički materijal (10 minuta)
Detaljan opis	Klasična "vježba pod vodstvom instruktora" koju provodi trener o "različitim aspektima za izradu dobrog inkluzivnog projekta" uključujući plan u kojem se objašnjava kako postaviti: - Ciljeve projekta - Opis njegovih aktivnosti - Uključivanje snažnog "inkluzivnog" aspekta projekta - Promicanje pristupačnosti i autonomije kroz ovaj projekt (uključujući opis sudionika, prednosti i slabosti) - Administrativni aspekti: odobrenje, izrada proračuna, planiranje prijevoza za sve sudionike, odabir najboljeg termina i vremena za provedbu ovog projekta itd. - Obrazovni aspekti: upravljanje i provedba projekata, upravljačke kompetencije, postupci koji promiču uključenost i autonomiju Trener također može koristiti projekte predstavljene u lekciji 1.4 kako bi ilustrirao svoju prezentaciju.
Obrazovna aktivnost (10 minuta)	Trener može koristiti prezentaciju programa PowerPoint (Prilog 6.1.) za predstavljanje svog plana

Lekcija	1.5 Rad u manjoj skupini od 2 do 3 učenika (60 minuta)
Detaljan opis	U ovoj lekciji trener će postaviti uvjete ili pristup temeljen na projektima koji će polaznicima podijeljenim u manjim skupinama omogućiti da razrade svoje projekte. Trener će pružiti predložak za podršku malim skupinama u njihovim zadacima. Svaka radna skupina će: - Biti sastavljena od 3 do 4 učenika - Osmisliti projekt uključujući strukturirani plan rada (trener će imati primjere projekata koji bi se mogli podijeliti ako je grupi teško osmisliti vlastiti projekt) - Predstaviti svoj projekt drugim skupinama - Ostale skupine postaviti će pitanja i formulirati preporuke za unaprjeđenje - Imati slobodan izbor materijala koji se koristi za predstavljanje njihovog projekta (npr. PowerPoint prezentacija, umne mape pomoću markera i kartona itd.)

***Odgojno –
obrazovna
aktivnost (60
minuta)***

Pitanja koja trener postavlja svakoj skupini:

- Je li vaš projekt u skladu s vašim nacionalnim propisima?
- Koji su potencijalni rizici ili opasnosti za vaše sudionike?
- Koje ste konkretne mjere planirali za zadovoljavanje posebnih odgojno - obrazovnih potreba svojih sudionika (pristupačnost i inkluzija)?

Ove prezentacije trener će spremi, bilo u tiskanom ili digitalnom obliku.

REFERENCE I IZVORI

Modul 1

1. UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities:
<https://www.un.org/disabilities/documents/convention/convoptprot-e.pdf>
2. Teacher Education for Inclusion: PROFILE OF INCLUSIVE TEACHERS:
<https://www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers>
3. Approaches to Inclusive Education and Implications for Curriculum Theory and Practice:
https://profiles.uonbi.ac.ke/mercy_mugambi/files/inclusive_education_pdf.pdf
4. European Agency For Special Needs and Inclusive Education:
<https://www.youtube.com/watch?v=EiUUFZog4oM>
5. Inclusion starts with an I:
<https://www.youtube.com/watch?v=2g88Ju6nkcq>
6. EASIE 2018 Dataset Cross-Country Report:
https://www.european-agency.org/sites/default/files/easie_2018_dataset_cross-country_report.docx

Modul 2

Publikacije

1. *Ministère de l'éducation nationale, Guide Handiscol pour les enseignants qui accueillent un élève présentant une déficience auditive, novembre 2001*
2. *Michèle Collat et Nathalie Lewi-Dumont, Guide Handiscol pour les enseignants qui accueillent un élève présentant une déficience visuelle Enseigner à des élèves aveugles ou malvoyants, Ministère de l'éducation nationale, novembre 2004*
3. *Institut national de prévention et d'éducation pour la santé, La surdité de l'enfant, guide pratique à l'usage des parents, La fondation de France,   ditions inpes, octobre 2005*

Publikacije

4. *Bermont Jacques, « Autonomie et Déficiences Visuelles », revue Lumen N   14*
<https://www.lumen-magazine.fr/magazines/lumen-14/>
5. *Bermont Jacques, Lacherez Alain, « Le numérique au service de la scolarisation des jeunes déficients visuels », Article Revue de santé scolaire & universitaire, n   44, 2017-03, pp. 26-32 Elsevier et Masson ed. Paris*

Videoigra

6. *Videoigra 'Vis ma vue' o posljedicama o  tećenja vida u razli  itim okru  enjima:*
<https://www.reseau-canope.fr/vis-ma-vue/>

Video

7. *Prikaz različitih oštećenja vida:* <https://bassevision.bourdeauoptique.com/>
http://www.youtube.com/watch?v=qpx0JZNrdVk&feature=player_detailpage

8. Video o bijelom štapu : "à vous de voir" https://youtu.be/AnSo_Uj6is8
9. Vodič za podršku slijepoj osobi u njezinim svakodnevnim radnjama: <https://youtu.be/O8QiCMa0lgM>
10. Primjeri obrazovnih barijera za Sarinu, mladu djevojku s oštećenjem vida: <https://www.youtube.com/watch?v=9IacYIWYphQ>
11. Satirična TV serija o oštećenju vida: <http://www.jencroispasmesyeux.com/accueil/serie-1/>
12. Dokumentarni film o oštećenju vida: <https://www.france.tv/france-5/a-vous-de-voir/>
13. Dokumentarni film o oštećenju sluha <https://www.france.tv/france-5/l-oeil-et-la-main/toutes-les-videos/>

Modul 3

1. <https://www.hsgn.hr/>
2. <https://www.eud.eu/>
3. <http://wfdeaf.org/>
4. <https://savez-slijepih.hr/>
5. <https://www.edf-feph.org/>
6. <http://www.euroblind.org/>
7. <https://worldblindunion.org/>
8. <http://centar-sraskaj-zq.skole.hr/>
9. <https://www.coovinkobek.hr/>
10. <https://www.who.int/activities/promoting-world-hearing>
11. <https://www.gallaudet.edu/>
12. <https://www..edu/>
13. <https://www.youtube.com/watch?v=2GbxFIVQv8c>
14. https://www.ted.com/talks/katherine_hampsten_how_miscommunication_happens_and_how_to_avoid_it?utm_campaign=tedsread&utm_medium=referral&utm_source=tedcomshare
15. https://www.ted.com/talks/nyle_dimarco_why_we_need_to_make_education_more_accessible_to_the_deaf?utm_campaign=tedsread&utm_medium=referral&utm_source=tedcomshare
16. <https://www.coe.int/en/web/compass>

Modul 4

1. American University, School of Education (2020). Parent-Teacher Communication: Strategies for Effective Parent Inclusion & Engagement. *Online magazine*. Retrieved on August 30th from: <https://soeonline.american.edu/blog/parent-teacher-communication>
2. ADCET – Australian Disability Clearing House on Education and Training (2014). Inclusive Communication – General Practice. Retrieved on August 30th from: <https://www.adcet.edu.au/inclusive-teaching/working-with-students/communication-tips>
3. Ferguson, D. L. (2008). International Trends in Inclusive Education: The Continuing Challenge to Teach One and Everyone. *European Journal of Special Needs Education*, 2, pp. 109–120. Retrieved on August 30th from: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08856250801946236>

4. Florian, L. & Black-Hawkins, K. (2010). Exploring inclusive pedagogy. Retrieved on August 30th from: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411926.2010.501096>
5. Graham-Clay, S. 2005. Communicating with parents: strategies for teachers. *School Community Journal*, 16(1):117-129
6. Harris, A. and Mujs, D. (2003). *Teacher Leadership: Principles and Practice*. NCSL – National College for School Leadership. University of Warwick, UK.
7. Johnson, D.W., & Johnson, R. D. (2012). *An Overview of Cooperative Learning* Retrieved on 30th August 2021, from: <http://www.co-operation.org/what-is-cooperative-learning>
8. Johnson, D.W., & Johnson, F. (2009). *Joining together: Group theory and group skills* (10th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
9. Johnson, D. W., & Johnson, R. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning* (5th Ed.). Boston: Allyn & Bacon.
10. Johnson D. W., & Johnson, R. (1989). *Cooperation and competition: Theory and research*. Edina, MN: interaction Book Company.
11. Jorgensen et al. (2012). *Essential best practices in inclusive schools*. NCTE – National Centre of Inclusive Education & Institute of Disability/ UCED, University of New Hampshire. Retrieved on August 30th 2021, from: https://www.gvsu.edu/cms4/asset/64CB422A-ED08-43F0-F795CA9DE364B6BE/ebpinis_2015.pdf
12. Mariga, L., McConkey, R. & Myezwa, H. (2014). *Inclusive education in low-income countries: A resource book for teacher educators, parent trainers and community development workers*. Retrieved on August 30th 2021, from: <http://www.eenet.org.uk/> or <http://www.atlas-alliansen.no/English>
13. Nel, N. M., Tlale, L. D. N., Engelbrecht, P. and Nel, M. (2016). Teachers' perceptions of education support structures in the implementation of inclusive education in South Africa. Retrieved on 30th August 2021, from: http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2304-85572016000300003
14. Olorode A. and Adeyemo A. O. (2012). Educational Supervision : Concepts and Practice with Reference to Oyo State, Nigeria. *The Nigerian Journal of Research and Production*. 20(1). pp.1–8. Retrieved on 30th August 2021, from:
15. <https://www.globalacademicgroup.com/journals/nigerian%20journal%20of%20research%20and%20production%20/EDUCATIONAL%20SUPERVISION.pdf>
16. Potmelisovamesil, M., Potmesil, M. and Fojtikova - Roubalova, M. (2013). *Supervision as a Prevention and Support to Teachers in Inclusive Education*. *Electronic Journal for Inclusive Education*. 2(11). Retrieved on 30th August 2021, from: <https://corescholar.libraries.wright.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1152&context=ejie>

Modul 5

1. <https://www.tsbvi.edu/selected-resource-topics>
2. <https://pubsaskdev.blob.core.windows.net/pubsask-prod/40209/40209-Vision.pdf>
3. <https://core.ac.uk/download/pdf/213850302.pdf>
4. https://www.researchgate.net/publication/241328183_Effective_Classroom_Adaptations_for_Students_with_Visual_Impairments
5. <https://www.semanticscholar.org/paper/How-Elementary-School-Teachers-Adapt-their-and-in-Khaouli/11441dfc62ff225bb5eda44b935b1832a8c519a5>

6. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22317280/>
7. <https://iris.peabody.vanderbilt.edu/>
8. <https://www.teachingvisuallyimpaired.com/vi-at.html>
9. <https://www.perkinselearning.org/technology/blog/z-assistive-technology-low-vision>
10. <https://www.pathstoliteracy.org/overview-assistive-technology>
11. <https://www.youtube.com/watch?v=aLC7vBl05Lq>
12. <https://www.youtube.com/watch?v=lcUNnnwFm4g>
13. <https://www.nationaldeafcenter.org/topics/assistive-technology>
14. <https://www.hearingloss.org/hearing-help/technology/hat/>
15. <https://cid.edu/wp-content/uploads/2013/10/Assistive-Technology-in-the-Classroom.pdf>
16. <https://www.nidcd.nih.gov/health/assistive-devices-people-hearing-voice-speech-or-language-disorders>
17. <http://aqbellprofs.org/2019/09/11/how-to-integrate-hearing-assistive-technology-in-the-classroom/>
18. https://www.handsandvoices.org/pdf/mainst_cal.pdf
19. <https://familyconnect.org/education/know-your-rights/accommodations-and-modifications-at-a-glance/>
20. <https://www.teachingvisuallyimpaired.com/>
21. <https://study.com/academy/course/teaching-students-with-visual-impairments.html>
22. <https://www.pathstoliteracy.org/>
23. <https://www.teachingvisuallyimpaired.com/tactile-graphics-technology.html>
24. <https://www.wgbh.org/foundation/ncam/tools-and-resources/resources-for-teaching-and-adapting-science-lessons-for-students-with-visual-impairments>
25. <https://www.adcet.edu.au/inclusive-teaching/specific-disabilities/deaf-hearing-impaired>
26. <http://www.egyankosh.ac.in/bitstream/123456789/35130/1/Unit-14.pdf>
27. <https://handsandvoices.org/>
28. <https://core.ac.uk/download/pdf/43177836.pdf>

Modul 6

1. Testimonies from young people with sensory disorders (only available in French. See Manu for inclusion in a formal education setting and Océanie as an example of inclusion in a non-formal education setting: <https://clairvoyants17.fr/index.php/des-temoignages/les-personnes-dv>
TESTIMONIES OF PEOPLE WITH SENSORY DISORDERS
2. Testimonies from pupils at schools and workers with visual disorders: <https://clairvoyants17.fr/index.php/des-temoignages/les-personnes-dv>
3. John Hull's diary about living with visual disorder: <https://clairvoyants17.fr/images/video/UneExpObscurite.webm>
4. Testimony about visual impairments: <https://youtu.be/QkOKphRpjyQ>
5. Other testimonies: Amaury, 15 years old and Adèle, 25, both living with visual impairment (4'46) <https://youtu.be/HqTmqHv9CoA>

6. Online booklet 'Comment se dire', about 'living with disabilities':
https://www.plateformeannoncehandicap.be/wp-content/uploads/2021/01/Des-mots-pour-se-dire_Livret-a-lattention-des-personnes-en-situation-de-handicap_2020.pdf
7. Activities for young people with sensory disorders in Europe (in ENGLISH) :
<http://www.viewsinternational.eu/>

POPIS PRILOGA

PRILOG 1. 0 – Open UP projekt i uvod u osposobljavanje

Izvešće o analizi potreba i prvim povratnim informacijama IO2 MDB-a

PRILOG 1.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO

Nastavni materijal 1.1. Presentacija: Uvod u uključivo obrazovanje

PRILOG 2.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO

Nastavni materijal 2.1. "Prepoznavanje i vrednovanje obrazovnih potreba"

PRILOG 3.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO

Nastavni materijal 3.1 "MODUL 3. OBRAZOVNIH I SOCIJALNE INTERVENCIJE"

PRILOG 3.2 – RADNI MATERIJAL S KONTROLNOG POPISA ZA AKTIVNOST UČENJA 1.2

Nastavni materijal 3.2 "Kontrolni popis za aktivnost igranja uloga: Postavljanje učionice prema potrebi gluhog ili nagluhog učenika"

PRILOG 4.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO – POGLAVLJE 1

Nastavni materijal 4.1. POGLAVLJE 1: Uvod u sustave podrške uključivog obrazovanja

PRILOG 4.2 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO – POGLAVLJE 2

Nastavni materijal 4.5. POGLAVLJE 2: Olakšavanje organizacije i koordinacije radnih timova

PRILOG 5.1 – PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO

Nastavni materijal 5.1. Uvod i teorija – "Komunikacija"

PRILOG 6.1 - PTT PREZENTACIJA ZA PROVEDBU UŽIVO

Nastavni materijal 6.5 "Osmišljavanje projekata: Predlaganje plana rada s pojedinostima o različitim koracima"

PRILOG 6.2 – PRIMJERI LEDOLOMACA

PRILOG 7.1 – OPEN UP osposobljavanje VODIČ ZA PROCJENU

Vodič za evaluaciju s primjerima ispitivanja i aktivnosti

PRILOG 7.1.

VODIČ ZA VREDNOVANJE

Naziv dokumenta	Prilog 7.1 – VODIČ ZA VREDNOVANJE Verzija 2. 1
Datum	07.9.2022.
Autori	David Lorenz (VB), Pierre Vasseur, Marie Owczarek, Marie Dutertre, Florence Salin, Gwenaël Quenehen i Aurélie Serlet (LVA) Tea Domin, Zdravka Baštijan (HSGN) Elena Xení, Andreas Georgiou (INNOVADE) Daniel Roig, Eduardo Linares (ITC) Jacques Bermont, Maryse Roger (OLY)
Suradnici	Svi Open up projektni partneri
Broj stranica	20
Status povjerljivosti	dostupno

SADRŽAJ

VREDNOVANJE - UVOD	673
.....	67
MODUL 1 – UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE	684
.....	68
MODUL 2 – PREPOZNAVANJE I PROCJENA POTREBA	717
.....	71
Modul 3 - OBRAZOVNE I DRUŠTVENE INTERVENCIJE.....	7511
.....	75
MODUL 4 – SUSTAV POTPORE	7813
.....	78
MODUL 5 - KOMUNIKACIJA.....	8116
.....	81
MODUL 6 – SVIJEST I UKLJUČENOST U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE.....	8318
.....	83

VREDNOVANJE - UVOD

Vrednovanje učenja važno je iz slijedećih razloga:

1. Radi procjene jesu li polaznici naučili principe, znanja, vještine i stavove svakog modula ili razinu znanja.
2. Kako bi se vidjelo koji se dijelovi programa osposobljavanja mogu poboljšati.
3. Kako bi saznali jeste li napravili dobar posao kao trener.

Ovaj program osposobljavanja daje različite načine vrednovanja i procjene, a mogu se izmijeniti kako bi se prilagodili pozadini i okruženju svakog polaznika.

Predloženi alati za procjenu su:

- Opažanje: promatrajte ponašanje polaznika tijekom treninga, tijekom samostalnog i grupnog rada i usporedite njihovo ponašanje sa željenim standardom.
- Rasprava/grupni rad: neke aktivnosti tijekom obuke uključuju grupni rad, povratne informacije i raspravu.
- Kvizovi/testovi: u ovom dokumentu (prilog 7.1) za svaki modul predlaže se niz kviz pitanja s ispravnim odgovorom (označenim žutom bojom) i mogućim komentarima, kao i neke dodatne aktivnosti
- Prezentacija: neke od aktivnosti uključuju grupni rad i javno predstavljanje rezultata/projekta.

Vrednovanje se temelji na standardima razina Europskog kvalifikacijskog okvira:

- Znanje: činjenično i teorijsko znanje u širokim kontekstima unutar područja rada ili učenja
- Vještine: niz kognitivnih i praktičnih vještina potrebnih za davanje rješenja za određene probleme unutar područja rada ili učenja
- Odgovornost i autonomija: provoditi samoupravljanje u smjernicama rada ili konteksta učenja koji su obično predvidljivi, ali su podložni promjenama; nadzirati rutinski rad drugih, preuzimajući određenu odgovornost za vrednovanje i poboljšanje aktivnosti rada ili studija

MODUL 1 – UVOD U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE

Za vrednovanje ovog modula mogu se koristiti sljedeći testovi i pitanja za procjenu znanja učenika.

1. Odredite koje su izjave točne (T), a koje netočne (N):

1. Jedan od ciljeva uključivog obrazovanja je stvaranje institucija koje slave razlike	T
2. Učenici s posebnim obrazovnim potrebama trebaju dobiti individualni smještaj u posebnim obrazovnim objektima	N
3. Uključivo obrazovanje uglavnom je usmjereno na uključivanje osoba s invaliditetom	N
4. Raznolikost nudi mogućnosti učenja za sve	T

2. Što od sljedećeg nije ključni element uključivog obrazovanja?

Prilagodljivost: fleksibilnost u zadovoljavanju potreba učenika s invaliditetom
Ekskluzivnost : najbolje obrazovanje trebalo bi biti dostupno najboljim učenicima
Fizička pristupačnost: škole moraju biti pristupačne u smislu kretanja unutar školskih i obrazovnih ustanova
Pristupačnost: Obrazovne ustanove moraju biti dostupne osobama s invaliditetom, bez diskriminacije

3. Nakon što ste pogledali video pokušajte odgovoriti na sljedeća pitanja!

1. Koliko je zemalja uključeno u Europsku agenciju za posebne potrebe i uključivo obrazovanje?	a. više od 10 b. više od 20 c. više od 30 d. preko 40
2. O kojoj od sljedećih tema EASNIE ne pruža informacije?	a. socijalnoj uključenosti b. obrazovanju nastavnika c. cjeloživotnom učenju d. specijalnom obrazovanju e. zapošljavanju f. financiranju g. vodstvu škole h. poboljšanju rezultata i. ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju
3. Koja su tri glavna dionika odgovorna za uspješnu provedbu uključivog obrazovanja?	a. nastavnici, voditelji i kreatori politika b. roditelji, učenici i učitelji c. nastavnici, kreatori politika i učenici

4. Na temelju informacija danih unutar grafikona, koji od sljedećih izraza nije točan ?

U Španjolskoj je 80,38% učenika osnovne škole, a koji imaju službeno rješenje o specijalnom/prilagođenom programu, upisano je u uključivo obrazovanje.
Italija je zemlja s najvećim brojem učenika koji imaju službeno rješenje o specijalnom/prilagođenom programu u osnovno školskom obrazovanju.
U Švedskoj 11,21% ljudi upisanih u osnovno obrazovanje ima službeno rješenje o specijalnom/prilagođenom programu.
U Francuskoj broj djece, sa službenim rješenjem o specijalnom/prilagođenom programu, upisane u osnovnoškolsko obrazovanje, je ispod europskog prosjeka.

5. Dovršite rečenicu: Uključivo obrazovanje...

dio je šire strategije za promicanje uključivog društva	T	
je učenje kako cijeniti različitosti i učiti iz raznoličnosti	T	
je proces – potraga za boljim načinima rješavanja različitosti		N
nastoji odgovoriti na potrebe učenja svih učenika, na temelju njihovih sposobnosti, invaliditeta, spola, socioekonomskog statusa, psihosocijalnih ili zdravstvenih potreba, s posebnom pažnjom na one koji su ranjivi na margini i kojima prijeti isključenost;		N
priznaje da svi učenici mogu učiti;	T	

6. Što od sljedećeg nije temeljna vrijednost koju stručnjak treba imati:

Podrška svim učenicima
Rad s drugima
Vrednovanje različitosti učenika
Samoinicijativno učenje

7. Molimo razvrstajte sljedeće izjave u stavove (S), znanje (Z) ili vještine (V):

... uključivo obrazovanje pristup je koji se koristi za sve učenike, a ne samo za one za koje se smatra da imaju drugačije potrebe i koji su u opasnosti da nemaju mogućnost uključivanja u obrazovni sustav;	(Z)
... kritičko preispitivanje vlastitih uvjerenja i stavova i utjecaja koje imaju;	(V)
... biti suosjećajan prema različitim potrebama učenika;	(V)
... obrazovanje se temelji na jednakosti, poštivanju ljudskih prava i demokraciji za sve učenike;	(S)
... uključivo obrazovanje odnosi se na društvenu reformu i o njemu se ne može pregovarati;	(S)
... teorijski i praktični koncepti i načela koji podupiru uključivo obrazovanje na globalnoj i lokalnoj razini	(Z)

... sposobnost analiziranja prijašnjeg obrazovanja radi razumijevanja trenutnih situacija i značenja;	(V)
... širi sustav kultura i politika obrazovnih ustanova na svim razinama koji utječe na uključivo obrazovanje. Učitelji moraju prepoznati i razumjeti moguće prednosti i slabosti obrazovnog sustava u kojem rade;	(Z)
... sam pristup redovnom obrazovanju nije dovoljan; sudjelovanje znači da se svi učenici bave aktivnostima učenja koje su za njih smisljeni.	(S)

8. Što je od navednog vještina potrebna za vrednovanje raznolikosti učenika?

... mišljenje učenika treba čuti i cijeniti;
... rješavanje problema invaliditeta u provedbi kurikuluma;
... prepoznavanje najprikladnijih načina kako reagirati na različitost u svim situacijama;

9. Koju od sljedećih izjava smatrate točnom?

Najveći izazov u obrazovanju je kako se nositi s razlikama
Ako škole, učionice i kurikulum općenito ne uzmu u obzir različitost među učenicima, uključivost će ostati ograničena na raspravu između kreatora politika, stručnjaka i onih koji zapravo nisu uključeni u sustav obrazovanja.
Učitelji se moraju nositi s različitosti u učionici i moraju znati kako se s tim nositi.
Vrlo često pretpostavljamo da učenici posjeduju istu razinu vještina ili osnovnog znanja.

Svi su odgovori točni.

MODUL 2 – PREPOZNAVANJE I PROCJENA POTREBA

1. Koje su od sljedećih izjava točne (T), a koje netočne (N)?

Pitanje		Komentar
Biti osoba s oštećenjem vida znači biti slijepa osoba, ili vidiš ili si slijep/a.	N	
Nosim naočale = Imam oštećenje vida	N	Moramo razlikovati nedostatke vida (kratkovidnost, astigmatizam, hiperopiju, prezbiopiju) od oštećenja vida. To su bolesti očiju koje se ne mogu ispraviti optičkom opremom.
Osobe s oštećenjem vida mogu čuti kao i svi drugi.	T	Oni se samo više oslanjaju na informacije koje se prenose sluhom, što nije nužno korisno kada vid radi dobro.
Kada razgovaramo s osobom s oštećenjem vida, važno je podići glas.	N	Osoba s oštećenjem vida ima oštećenja vida, nema gubitka sluha. Beskorisno je dizati glas. Zapravo, važnije je da ta osoba zna da razgovarate s njom.
Bijeli štap koriste samo slijepi.	N	Većina ljudi koji koriste bijeli štap su slabovidne osobe i nisu potpuno slijepi. Bijela limenka je uređaj koji poboljšava njihovu sigurnost za njihovo svakodnevno kretanje, a također ga koriste kako bi ga drugi jasno identificirali kao osobe s oštećenjem vida.
Brailleovo pismo je sustav čitanja i pisanja koji koriste svi ljudi s oštećenjem vida.	N	Manje od 10% djelomično viđenih i slijepih čita i piše Brailleovo pismo. Ljudi koji još uvijek imaju dovoljno zaostalog vida mogu čitati redovite pisane sadržaje pomoću određenih prilagodbi ili digitalnih alata.
Sve osobe s oštećenjem vida žive s istim dnevnim preprekama i izazovima.	N	Svaki pojedinac je jedinstven. Svako oštećenje vida je različito i uključuje specifične posebne potrebe koje se međusobno razlikuju od nekoga.

2. Među sljedećim izjavama, koje su točne?

Osoba s 6/10 oštine vida i vidnim poljem nižim od 10° slabovidna je.
Očne bolesti mogu se ispraviti nošenjem odgovarajućih naočala ili korektivnih leća.
Osoba sa sljepoćom boje smatra se osobom s oštećenjem vida.
Ametropija je posebna vrsta astigmatizma
Slijepa osoba smatra se osobom s oštećenjem vida.

3. Koje je izjava točna?

Tijekom aktivnosti primjećujem da je mlada osoba nespretna, naginje glavu prema onome što gleda, ima poteškoća u održavanju kontakta očima i nastoji se socijalno izolirati. Moja uloga je dijagnosticirati

oštećenje vida i obavijestiti njegove roditelje. Nakon toga ću morati napraviti prilagodbe koje će zadovoljiti njegove posebne potrebe.

Tijekom aktivnosti primjećujem da je mlada osoba nespretna, naginje glavu prema onom što gleda, ima poteškoća u održavanju kontakta očima i nastoji se socijalno izolirati. Razgovaram s njegovim roditeljima i potičem ih da podijele ta zapažanja sa svojim liječnikom opće prakse. Nakon toga ću morati napraviti prilagodbe koje će zadovoljiti njegove posebne potrebe.

Komentar: Vaša je uloga podijeliti svoja zapažanja s roditeljima i usmjeriti ih prema specijaliziranim zdravstvenim djelatnicima. Ni pod kojim okolnostima ne postavljajte dijagnoze!

4. Zadatak: Loić je osnovnoškolac s oštećenjem vida zvanim fotofobija (povećana osjetljivost na svjetlost, osobito kada je osvijetljenje ili presvijetlo ili previše sunčano). Često ima glavobolje i nedostaje mu motivacije za učenje. Ima problema s pažnjom i koncentracijom. Tijekom odmora izolira se i ne igra se s ostalim učenicima.

Među sljedećim izjavama navedite koje se prilagodbe savjetuju u ovom konkretnom slučaju:

Ukoravam Loićove školske kolege jer ga isključuju u vrijeme rekreacije
Pitam Loića koji mu oblik i veličina slova (fonta) bolje odgovaraju na materijalima za učenje.
Pitam Loića na kojem mjestu u učionici više odgovara da sjedi.
Za vrijeme odmora, predlažem ostalim učenicima igru koja je prilagođena Loiću i uključujem se u grupu, barem na početku
Kažnjavam Loića zbog nedostatka motivacije.
Radije dijelim materijale za učenje nego da koristim ploču.

Komentar:

Odvojim vrijeme da upoznam Loića na samo, da shvatim zašto se drži podalje od grupe. Svakako ne ukoravam njegove školske prijatelje, već predlažem grupnu raspravu. Potičem komunikaciju jedan na jedan kao i grupnu komunikaciju.

Zapravo, prilagodba koju koristim za Loića korisna je svima ostalima. Prilagodbe koje odgovaraju na posebne obrazovne potrebe mogu stvoriti pozitivnu atmosferu / zajednički način razmišljanja koji nastavnici mogu koristiti kao dio cjelokupnog školskog kurikuluma (npr. promicanje raznolikosti, tolerancije i međusobnog poštivanja).

5. Koja je izjava točna (T), a koja pogrešna (P)?

Izjava		Objašnjenje
Gluhi mogu čuti zvukove.	T	Postoji samo mali broj gluhih osoba koji ne mogu ništa čuti. Oštećenje sluha uključuje širok raspon različitih slučajeva, od poteškoća u razumijevanju grupnog razgovora do potpunog gubitka sluha. Manje od 5% gluhi osoba može čuti zvukove, no to ne znači da ih može i razumjeti!
Gluhima je prvenstveno potrebna tumačenje znakovnog jezika.	P	Iako je znakovni jezik neophodan za one koji ga koriste, samo oko 5% zajednice gluhih koriste znakovni jezik. Koriste

		i drugi kompenzacijske alate/sustave komunikacije, kao što je npr. znakovani hrvatski.
Samo trebaš vikati da bi te čuli.	P	Gluha osoba je gluha, nema potrebe za vikanjem čak i ako osoba ima ostatke sluha. Neke gluhe osobe koriste slušna pomagala. Vikanjem se iskrivljuje oblik vaših usta što otežava očitavanje s usana zato govorite normalno i jasno, ali ne prebrzo. Ne pretjerujte u artikulaciji.
U komunikaciji s gluhom osobom možemo pisati.	T	Pisanje često olakšava stvari, ali ne koristi se cijelo vrijeme. Naravno, osobama koje su izgubile sluh <u>nakon što</u> su naučili čitati, pisanje je najbolje rješenje. Za ostale s oštećenjem sluha od rođenja, učenje čitanja dug je i težak proces. Razmislite o korištenju ključnih riječi ili jednostavnih crteža, radije nego da koristite duge fraze.
Gluhi su također nijemi.	P	Gluhoća ne utječe na glasnice. Zapravo, mnoge gluhe osobe govore ili proizvode zvukove. Ako neke od njih ne govore, to je ili zato što nisu naučili govoriti ili zato što ih je strah od kritike ili da budu neshvaćeni. Pokušajte zamisliti da morate ponoviti nešto što ne možete čuti. To je i jedan od glavnih razloga zašto je gluhim osobama učenje govora i jezika teže te zahtijeva duge logopedске terapije.
Gluhi očitavaju s usana.	T	Da, ali... iako se očitavanje s unana i lica koristi često, ne koristi se cijelo vrijeme. Očitavanje s usana i lica se također uči, osobito zato što je očitavanje s usana teško (zbog različitih oblika usana, naglasaka, homofona/istozvučnica, ukoliko osoba ima bradu ili brkove, nošenja maske zbog COVID-19 ...)
Znakovni jezik je internacionalan.	P	Nije. Svaka država, a ponekad i regija, ima svoj znakovni jezik. Međutim, zajednica Gluhih dogovorila je zajedničku osnovu od 1500 znakova koji se koriste tijekom međunarodnih konferencija ili sastanaka.
Gluhi ne mogu voziti.	P	Gluhi mogu voziti! Gluhi vozači posvećuju više pažnje svojoj okolini jer se vožnja temelji na vidu. Neka vozila opremljena su svjetlosnom signalizacijom.

6. Koje su od sljedećih izjava točne?

Gubitak sluha istovremeno utječe na oba uha.
Čujem samo zvukove niže od 25 db samo iz desnog uha. Ja sam nagluha osoba.
Ako više ne čujem cvrkut ptica, niti šuškanje lišća na drveću, ja sam nagluha osoba.
Ako mogu čuti niske tonove, onda mogu čuti i visoke tonove.
Prema WHO-u, postoji 6 različitih stupnjeva oštećenja sluha.

7. Koja je od sljedećih izjava točna?

U školi primjećujem da učenik pokazuje nesigurnost. Njegovi se rezultati razlikuju kada dobiva usmene odnosno upute u pisanom obliku i općenito njegovi su rezultati sve lošiji. Ima tendenciju da stalno ponavlja jedno te isto. Njegovim roditeljima dajem do znanja što sam primjetio. Savjetujem im da ga odvedu liječniku opće prakse na pregled. Ne poduzimam ništa dok ne dobijem povratnu informaciju.

U školi primjećujem da je učenik nespretn. Njegovi se rezultati razlikuju kada dobiva usmene odnosno upute u pisanom obliku i općenito njegovi su rezultati sve lošiji. Ima tendenciju da stalno ponavlja jedno te isto. Njegovim roditeljima dajem do znanja što sam primjetio. Savjetujem im da ga odvedu liječniku opće prakse na pregled. Predlažem prilagodbe koje će zadovoljiti njegove potrebe.

Komentar: Vaša je uloga podijeliti svoja zapažanja s roditeljima te napraviti prilagodbu koja će zadovoljiti njegove posebne obrazovne potrebe.

8. Zadatak: Louise se pridružila stolnoteniskom klubu. Čini se da ne reagira kada razgovaramo s njom dok igra, dok je usredotočena na to kako drugi igraju ili kada ona nije u prvom planu. Stalno traži trenera da ponavlja upute. Također ima poteškoće s jasnim izgovorom i govori glasnije od ostalih.

Među sljedećim izjavama navedite koje se prilagodbe savjetuju u ovom konkretnom slučaju:

Prestajem ponavljati. Ona samo mora slušati i biti više fokusirana.
Dao sam njenim roditeljima do znanja što sam primjetio, savjetujem im da ju odvedu liječniku opće prakse na pregled.
Prozivam Louise i pazim da privučem njenu pažnju svaki put kad govorim.
Za vrijeme treninga u pozadini svira glazba kako bih motivirao i nju i ostatak grupe.
Kada govorim, stojim ispred Louise i jasno izgovaram riječi usmjerene ne samo njoj nego i ostatku grupe.

Komentar: Primijetio sam neka upozorenja u Louiseinom ponašanju koja mogu biti povezana s oštećenjem sluha. Dao sam do znanja njezinim roditeljima što sam zapazio te im savjetovao da posjete liječnika opće prakse ili specijaliziranog zdravstvenog djelatnika.

Usporedno s tim prilagođavam svoj stav i komunikaciju kako bih joj olakšao sudjelovanje u našim aktivnostima.

Zapravo, prilagodba postavljena za Louise korisna je svima i svima olakšava život. Prilagodbe koje odgovaraju na posebne obrazovne potrebe mogu stvoriti pozitivnu atmosferu / zajednički način razmišljanja koji trener može iskoristiti u obrazovanju kroz sport (npr. promicanje raznolikosti, tolerancije i međusobnog poštovanja)

9. Zadatak: Što je točno (T), a što pogrešno (P)?

Izjava		Komentar
Primijetio sam pojavu simptoma kod učenika. Dijelim dijagnozu s njegovim roditeljima.	P	Ti nisi doktor. Možete samo podijeliti svoja zapažanja i preporučiti im da se obrate liječniku opće prakse.
Moram se informirati o mogućim financijskim programima i programima potpore	T	
Moram biti svjestan pedagoških i obrazovnih metoda i kompenzacijskih alata	T	

Roditelji su me obavijestili da je njihovo dijete nagluho. Prilagođavam samo njegovo sudjelovanje u aktivnostima koje ja provodim.	P	Uz odobrenje roditelja te informacije dijelim s kolegama i lokalnim partnerima kako bih promovirao opći/sveobuhvatni program podrške
Kolegica me moli za pomoć jer ima nagluhog učenika u svom razredu. Pružam joj smjernice i podršku za postavljanje prilagodbi koje odgovaraju posebnim obrazovnim potrebama ove mlade osobe.	T	

Modul 3 - OBRAZOVNE I DRUŠTVENE INTERVENCIJE

1. Izmjena kriterija ocjenjivanja prilagodba je "pristupu kurikulumu":

- A) Točno
- B) Netočno**
- C) To nije adaptacija.

2. Koje od sljedećih NISU prilagodbe obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem sluha? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Dodavanje izolacijskih materijala za apsorpciju odjeka
- B) Učiteljica stoji ispred prozora**
- C) Korištenje ogledala u kutovima učionice
- D) Povjerljivi (dogovoreni) signali učitelja i učenika
- E) Korištenje manje ploče**

3. Koje su od sljedećih prilagodbe obrazovnog okruženja za učenike s oštećenjem vida? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Korištenje poliranih bistrh sjajnih površina
- B) Dodavanje prijevoda brajice za informacije na oglasnoj ploči**
- C) Imati manji stol kako biste ga lakše pronašli
- D) Pojačavanje količine svjetla za slabovidne učenike**
- E) Smanjite razinu buke u razredu**

4. Pomoćne tehnologije stvaraju nepoštenu prednost učenicima s teškoćama u razvoju

- A) Istina, jer imaju bolje mogućnosti i više alata od ostalih učenika
- B) Pogrešno, one im omogućuju pristup istim mogućnostima podučavanja**

5. Koje od sljedećih NISU pomoćne tehnologije koje pomažu pri korištenju interneta? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Prikaz brajice koji se može osvježiti

- B) Čitač zaslona
- C) Braillewriter
- D) MP3 player
- E) Tehnologija optičkog prepoznavanja znakova (OCR)

6. Koje su od sljedećih pomoćne tehnologije koje pomažu slabovidnim učenicima da pročita papirnatu knjigu? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Prikaz brajice koji se može osvježiti
- B) Ručno povećalo
- C) Softver za proširenje zaslona
- D) Munja zadatka
- E) Tehnologija optičkog prepoznavanja znakova (OCR)

7. Koju biste od sljedećih pomoćnih tehnologija za govor koristili ukoliko imate učenika s oštećenjem sluha, a nalazite se na otvorenom prostoru? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Infracrveni sustavi
- B) FM sustav
- C) Ultrazvučni sustavi
- D) CART – Komunikacijski sustav prijevoda u stvarnom vremenu
- E) Tehnologija optičkog prepoznavanja znakova (OCR)

8. Što od sljedećeg NIJE obilježje slušnog aparata? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) sadrži dio koji je kirurški usađen u pužnicu
- B) Ima ugrađeni mikrofoni, pojačalo i zvučnik
- C) Obično ima ugrađenu zavojnicu / sustav indukcijske petlje
- D) Ima ugrađeni infracrveni prijemnik
- E) Može prevesti titlovanje medij u električne signale

9. Odaberite sve moguće prilagodbe za učenike s oštećenjem sluha/vida? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Dajete im nastavni materijal unaprijed
- B) Uvijek jasno napišite sve na ploču
- C) Dozvoljavate više vremena pri odgovaranju
- D) Dajete materijale (nastavne planove, aktivnosti,...) u pristupačnim formatima
- E) Korištenje CART-a – Komunikacijski sustav prijevoda u stvarnom vremenu

10. Koje su od sljedećih metoda prilagodbe slikovnih nastavnih materijala za učenike s oštećenjem vida? (Odaberite SVE točne odgovore)

- A) Taktilna grafika
- B) Pametni Braillewriter

- C) Termoformni stroj
- D) 3D pisač
- E) Tintni ili laserski pisač

MODUL 4 – SUSTAVI POTPORNE

1. Koja je izjava točna (T), a koja pogrešna (P)

1. Županijski timovi za podršku (DBST, eng. District-Based Support Teams) sastoje se od stručnjaka iz različitih područja.	T
2. Timovi za podršku na institucionalnoj razini, školski su timovi za podršku.	T
3. Škole koje pružaju punu usluguom podržavaju potrebe određenih učenika.	P
4. Posebne škole kao resursni centri podupiru potrebe učenika u svim specijaliziranim područjima.	P
5. Nastavnici koji daju podršku pri učenju podržavaju samo učenike s posebnim potrebama.	P

2. Odaberite ono što se ne povezuje s vodećom ulogom stručnjaka:

Stručnjaci su stručni učitelji koji, iako većinu vremena provode u učionici, često preuzimaju vodeće uloge.
Stručnjaci preuzimaju vodeće uloge, posebno u slučajevima i vremenu kada su u pitanju razvoj i inovacije.
U slučaju inkluzivnog/uključivog obrazovanja, svi nastavnici u redovnim školama specijalizirani su za ovo područje, pa su stoga često pozvani preuzeti vodeću ulogu i biti uključeni u odluke i akcije usmjerene na vodstvo.
Dobro vodstvo ključno je za inkluzivno obrazovanje.
Prema Harrisu i Muijsu (2016.) svi učitelji imaju vještine, sposobnosti i sposobnost vođenja i treba im vjerovati da će to učiniti.

3. Stručnjaci su uključeni u brojne učinkovite prakse vođenja tijekom dana, u školskim okruženjima i šire. Odaberite praksu koja NIJE učinkovita praksa vođenja:

Njegovanje samosvijesti
Biti odgovoran za grupu ljudi
Vodeći se primjerom
Izbjegavanje komunikacije
Promicanje etičkog djelovanja
Poštivanje drugih ljudi

4. Stručnjaci su također sposobni stvoriti kulturu za održivo vodstvo učitelja podržavajući osnaživanje, vrijeme i mogućnosti. Povežite pojam i objašnjenje:

1. Osnaživanje	a. Ustručnjacima je potrebno dovoljno vremena da budu uključeni u prakse vođenja i djeluju kao vođe.
2. Prilike	b. Stručnjaci moraju biti osnaženi i samouvjereni da budu uključeni u prakse vođenja i pomažu i podržavaju druge.
3. Vrijeme	c. Stručnjaku treba dati priliku da se uključi u različite vodeće uloge i odgovornosti, kao što su edukacije, mentorstvo, ali i suradnja s kolegama u određenim slučajevima.

Točni odgovori: 1b, 2c, 3a

5. Uskladite svaki Jonson & Jonson (1989, 1999, 2002, 2012) element suradnje s djelovanjem:

1. Zadržna nastava	a. Učitelji usvajaju diferencirani pristup.
2. Zajedničko učenje	b. Učitelji usmjeravaju na pozitivno upravljanje učionicama.
3. Rješavanje suradničkih problema	c. Učitelji koji promiču timski rad među učenicima.
4. Heterogeno grupiranje učenika	d. Učitelji koji su usredotočeni na ciljeve i alternativne pristupe učenju.
5. Učinkoviti pristupi poučavanju	e. Učitelji koji daju povratne informacije za poboljšanje.
6. Procjena nastavnika	f. Učitelji prilagođavaju timski pristup.

Točni odgovori: 1f, 2c, 3b, 4a, 5d, 6e

6. U nastavku pročitajte izjave o planiranju lekcija i odlučite koje su točne (T), a koje pogrešne (P).

Planiranje lekcija sastoji se od opisa onoga što treba naučiti.	T	
Planiranje lekcija podrazumijeva ciljeve i svrhu teme koja se obrađuje.	T	
Planiranje lekcija isključuje informacije o tome kako podučavati temu.		P
Planiranje lekcija pruža informacije o pristupima poučavanju i učenju.	T	
Planiranje lekcija opisuje aktivnosti koje će se provesti.	T	

7. U nastavku pročitajte izjave o suvremenim svrhama nadzora i odlučite koja je istinita (T), a koja pogrešna (P).

Osigurajte da učitelji obavljaju svoje dužnosti.	T	
Potvrdite da učitelji dobivaju plaću.		P
Pomozite učiteljima da poboljšaju svoje vještine.	T	
Osigurajte da se poštuju vladine politike.	T	
Jamčite uspješnu provedbu novih metoda.	T	

8. Koja od sljedećih nije među pet vrsta komunikacije?

1. Verbalna komunikacija , koja podrazumijeva interakciju u razgovoru s drugima licem u lice ili putem telefona, Skypea, ZOOM-a itd.
2. Neverbalna komunikacija , koja podrazumijeva šutnju i komunikaciju bez riječi. Uključuje izraze lica, kontakt očima, pokrete ruku i dodir.
3. Pisana komunikacija , koja podrazumijeva pisanje e-pošte, postova itd., kao i izvješća, sporazume...
4. Komunikacijski jaz , podrazumijeva razne probleme i nesporazume u pokušaju komunikacije s drugima.
5. Slušanje , koje podrazumijeva aktivno ili pasivno primanje poruka.
6. Vizualna komunikacija , koja podrazumijeva komunikaciju putem vizualizacije/vizualnih pomagala, npr. Facebooka, Instagrama, postova itd.

9. Uskladite komunikacijsku tehniku s kratkim opisom:

1. Web stranice razreda	a. U kontekstu ove komunikacijske tehnike roditelji i učitelji mogu raspravljati o budućim ciljevima.
2. Roditeljska konferencija	b. U kontekstu ove komunikacije roditelji i učitelji se susreću po prvi put.
3. Dan otvorenih vrata	c. Ta se komunikacija uglavnom kontekstualizirala na objave.

Točni odgovori: 1c, 2a, 3b

10. Što od sljedećeg nije na popisu savjeta o inkluzivnoj komunikaciji ?

Uvijek zapamtite da je osoba s invaliditetom osoba kao i bilo tko drugi.
Glazba potiče komunikaciju.
Kada komunicirate s osobom koja ima poteškoća s govorom, budite strpljivi i dajte joj vremena da dovrši što želi reći.
Prilikom davanja uputa obavezno dajte i, pisane i usmene upute.

MODUL 5 - KOMUNIKACIJA

1. Zadatak: Koja je izjava točna (T), a koja pogrešna (P)?

1. Komunikacija je prijenos poruke s jednog izvora na drugi.	T
2. Pisana komunikacija je neverbalna komunikacija.	P
3. Da bi neverbalna komunikacija bila učinkovita, obje strane trebale bi biti prisutne na istom mjestu.	T
4. Verbalna komunikacija je sustav simbola koji se koristi za dijeljenje značenja, a koje slijedi određena dogovorena pravila.	T
5. Verbalna komunikacija je univerzalna.	P

Objašnjenje:

1. Komunikacija se odvija između najmanje dvije osobe.
2. Jezik koji se govori, piše ili znakuje verbalna je komunikacija jer koristi riječi koje imaju određena značenja.
3. Sposobnost "čitavanja" neverbalnih znakova pomaže u učinkovitoj i dobroj komunikaciji. Verbalna komunikacija je bolja kada se prenose logičke ili apstraktne ideje dok se neverbalnom komunikacijom prenose emocije i određuju se međuljudski odnosi.
4. Govoreni jezik, pisani jezik i znakovni jezik slijede određena pravila: gramatiku, fonetiku ...
5. Svaka država ima svoj jezik, a svaka kultura ima svoje običaje.

2. Zadatak: Ispunite praznine sljedećim riječima: jezik, simboli, znak.

Jezik je sustav govorenih, pisanih ili znakovanih **simbola**. Prema Svjetskoj federaciji gluhih na svijetu postoji više od 200 različitih **znakovnih** jezika. Pisani **jezik** je najveće ljudsko postignuće.

3. Zadatak: Povežite izjave kako biste stvorili ispravne definicije:

1. Kinezika	5. znanost kako koristimo vrijeme
2. Proksemika	8. primjeri su frizura, nakit, tetovaže, automobili, statusni simboli ...
3. Haptika	6. vokalna kvaliteta, ton, glasnoća, brzina govora, ritam i infleksija
4. Tišina	7. prostor koji zauzimamo
5. Kronemici	2. znanost kako naše korištenje prostora utječe na načine na koje se odnosimo prema drugima
6. Para jezik	3. znanost o dodiru

7. Okoliš	4. nema upotrebe riječi i izgovora za prenošenje značenja
8. Artefakti, predmeti i osobni izgled	1. to je znanost pokreta tijela i izraza lica

4. Zadatak: Koja je izjava točna (T), a koja pogrešna (P)?

Slijepa osoba je osoba čija vid nije dovoljno funkcionalan da bi joj omogućio neovisan svakodnevni život.	T
Kada se obraćate slabovidnim osobama, ne biste trebali koristiti riječi kao što su <i>vidjeti, gledati, buljiti</i>	P
U redovitim grupnim aktivnostima raspored prostorije ne smije se mijenjati ako u njima sudjeluje slabovidna osoba.	T

5. Zadatak: Što je točno (T), a što pogrešno (P)?

Čitanje s usana tehnika je razumijevanja govora vizualnim tumačenjem pokreta usana, lica i jezika kada normalan zvuk nije dostupan.	T
U grupnoj komunikaciji signalizirajte promjenu govornika kako bi gluhe ili nagluhe osobe znale tko govori.	T
Oko 70 % govora može se čitati s usana.	P
Tumač/prevoditelj znakovnog jezika, osoba koja vodi bilješke i osoba koja titluje ne moraju imati određeno znanje o predmetu/aktivnosti jer tumač/prevoditelj znakovnog jezika, osoba koja vodi bilješke i osoba koja titluje koriste vrlo jednostavne pojmove koje razumijevanje gluhe i nagluhe osobe razumiju.	P
U komunikaciji s gluhim i nagluhim osobama vrlo je nepristojno i pogrdno koristiti olovku i papir ili mobilni telefon za zapisivanje onoga što je rečeno.	P

MODUL 6 – SVIJEŠT I UKLJUČENOST U UKLJUČIVO OBRAZOVANJE

Pažljivo pročitajte sljedeće svjedočanstvo Coralie kako biste identificirali njegove glavne aspekte prije nego što odgovorite na kviz.

Coralieino obrazovanje:

Coralie je rođena s oštećenjem vida i oslijepila je s 4 godine. Ona priča svoju priču: *'Išla sam u redovnu državnu školu sve do trećeg razreda srednje škole. U lokalnoj osnovnoj školi na početku je sve išlo glatko dok nisam došla u prvi razred gdje je došla nova učiteljica. Teško sam se kretala, neki su mi školski kolege davali podršku, a neki su me gurali. Nekoliko sam puta pala. Radi toga učiteljica je odlučila da ostajem u učionici, gdje sam učila brajicu ili radila neke prilagođene vježbe s defektologom ili odgajateljem koji su mi bili podrška. Više se nisam mogla igrati s ostalima. Osjećala sam se kao da sam u kazni.'*

Coralie je imala podršku službe koja je specijalizirana za rad s djecom i mladima s osjetilnim oštećenjima.

"Ubrzo, ovaj posebni način rada napravljen da se zadovolje moje potrebe, postale su preteškima za ovu školu koja me više nije htjela zadržati.

Dakle, primila me druga škola i sve je dobro prošlo.

Školska kantina. Ovdje sam se susrela s drugim problemima. Voditeljica kantine nije htjela da ondje jedem i rekla je da "to je previše odgovornosti, i ja nemam dovoljno osoblja!"

I tako me nekoliko godina baka skupljala iz škole u vrijeme ručka i jela sam onda s njom. To nije više bilo moguće kada sam krenula u srednju školu. Još uz to tamo je bila velika kantina i samoposlužni pult! Ja nisam mogla nositi svoj pladanj s hranom, uzeti posuđe pa onda s ruksakom na leđima i hranom pronaći mjesto gdje ću sjesti. To je bilo komplicirano i uz pomoć mojih kolega. Neki mi nisu željeli pomoći, samo su stajali tiho pored mene. Znala sam da su pored mene."

Tako me učiteljica odlučila zadržati u učionici, gdje sam radila na učenju Brailleovog pisma ili da radim neke prilagođene vježbe s drugim posebnim učiteljem ili odgajateljem iz službe koja me podržavala. Nisam se više mogla igrati s drugim. Kao da sam kažnjen."

1. Koje se izjave odnose na inkluzivne prakse:

'[...] neki [školski kolege] drugi su me gurali. Pala sam nekoliko puta.'
'druga škola me prihvatila i sve je prošlo dobro.'
'Moja učiteljica me odlučila zadržati u učionici'
Nisam se više mogla igrati s drugim. Kao da sam kažnjena.'
'baka me pokupila na pauzi za ručak i jela sam s njom'
'moji školski kolege ljubazno su me podržali.'
'Nisam mogla držati pladanj s hranom, birati posuđe i kretati se s ruksakom i pladnjem za hranu kako bih pronašla mjesto gdje ću sjesti.'

Neki od njih mi nisu htjeli pomoći i šutjeli su pa sam znao da samo stoje tamo, pored mene.'

2. Zadatak: Utvrdite koja su SMART akronimska slova točna:

Specifično – ciljanje određenog područja za poboljšanje.

Smisleno – imati dobar globalni učinak.

Povoljno – omogućuje konkurentsku prednost pri završetku.

Realno – navedite koji se rezultati mogu postići s obzirom na raspoložive resurse.

Vezano uz vrijeme – navedite kada se rezultati mogu postići.

3. Zadatak: Označite točnu izjavu kao primjer cilja: poboljšanje pristupačnosti kantine

1 - Tražim sastanak s ravnateljem škole kako bih ga obavijestio o svom neslaganju

2 - Analiziram situaciju i identificiram specifične probleme

3 - Vjerujem da ne postoji način da se pronađe rješenje i da će to proći

4 – Prema analizi z izjave 2. predlažem prilagodbe i moguće dionike koji će pomoći u poboljšanju ukupne pristupačnosti kantine

4. Zadatak: Označite specifične ili "pod-ciljeve" koji su uključivi

Netko će dati podršku Coralie pri izvršavanju svakog zadatka.

Postavljanje odgovarajuće signalizacije: vidljivi ili taktilni simboli, vodilice, taktilna podna traka itd. te digitalna rješenja za navođenje prilagođena slabovidnim i slijepim osobama

Prilagodba pladnjeva za hranu, pribora za jelo i posuđa kako bi bili pristupačni/prilagođeni.

Netko će podržati Coralie svaki put kad zatraži pomoć.

Postavljanje taktilnih pokazivača smjera i kontrastnih boja na i oko bočne ploče.

Nabava prilagođenih kolica kako bi slabovidne i slijepe osobe mogle lako kretati uokolo bez ispuštanja pladnja za hranu, ruksaka i drugih osobnih stvari.

Pružanje prilagođenog formata dnevnog jelovnika tako da slabovidne i slijepe osobe mogu birati što žele jesti.

Netko će voditi Coralie do slobodnog sjedala, otići joj pripremiti pladanj s hranom i donijeti joj ga

5. Zadatak: Označite izjave koje nisu relevantne i ne bi se trebale pojaviti u opisu projekta

Mogućnosti financiranja
Detaljan proračun sa svim stavkama
Utvrdjivanje potreba i izvedivosti
Kratki prehrambeni savjeti za ovu određenu ciljnu skupinu
Opći cilj
Posebni ili "podciljevi" koji će doprinijeti ostvarenju općeg cilja
Kratka definicija oštećenja vida
Popis kooperanata
Prenosivost
Izazovi
Interna revizija projekta
Opći kontekst o uključivanju (uključujući smjernice i primjenjive zakone)

6. Zadatak: Označite relevantne institucije ili sheme kojima se vaša institucija može obratiti kako bi financirala ovu vrstu inkluzivnog/uključivog projekta

Nacionalni fond za obiteljske naknade (u Francuskoj)
Humanitarne organizacije
Lokalni centar za podršku osobama s invaliditetom
Županijsko vijeće, a posebno Odjel za pristupačnost
Lokalni centar za socijalnu skrb
Gradsko vijeće, koja možda ima vijećnika za pristupačnost ili uslugu (osobito ako vašu školsku kantinu koriste i druge osobe koji nisu učenici)
Roditelji učenika vaše škole ili ustanove
Uzajamna zdravstvena zaštita
Država
Roditelji ili udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju
Ravnatelj vaše škole ili ustanove